

ZAKON

O INOVACIONOJ DELATNOSTI

I. UVODNE ODREDBE

Predmet

Član 1.

Ovim zakonom uređuju se ciljevi i organizacija primene naučnih saznanja, tehničkih i tehnoloških znanja i pronalazaštva u funkciji unapređenja proizvoda, procesa i usluga kao pokretača razvoja Republike Srbije, a posebno:

- 1) subjekti nacionalnog inovacionog sistema;
- 2) organizacija i nadležnosti Fonda za inovacionu delatnost;
- 3) finansiranje inovacione delatnosti i ekonomske podsticajne mere;
- 4) registar subjekata nacionalnog inovacionog sistema.

Član 2.

Pojedini izrazi upotrebljeni u ovom zakonu imaju sledeće značenje:

1) nacionalni inovacioni sistem jeste skup organizacija, institucija, subjekata nacionalnog inovacionog sistema i njihovih veza u funkciji razvoja inovacione delatnosti u Republici Srbiji;

2) inovaciona delatnost podrazumeva razvojne aktivnosti koje se preduzimaju radi stvaranja novih proizvoda, tehnologija, procesa i usluga ili značajne izmene postojećih, a u skladu sa potrebama tržišta;

3) inovacija jeste primena novog ili značajno poboljšanog proizvoda, procesa ili usluge sa ciljem stvaranja nove dodate vrednosti, i kao takva može biti inovacija proizvoda, inovacija procesa, inovacija organizacije ili marketinška inovacija;

4) inovacija proizvoda označava primenu novog ili značajno poboljšanog proizvoda, koji je nov za odnosno pravno ili fizičko lice (ne mora biti nov za tržište), a nije promena estetske prirode ili isključivo prodaja inoviranih proizvoda koje je proizvelo i razvilo drugo pravno lice;

5) inovacija procesa označava primenu novog ili značajno poboljšanog načina proizvodnje ili isporuke (uključujući značajne promene u tehnici, opremi ili softveru, ali ne isključivo organizacione i menadžerske promene) koji je nov ili unapređen za posmatrano pravno ili fizičko lice, bez obzira ko je razvio;

6) inovacija organizacije označava primenu novih ili znatnih promena u strukturi ili metodama upravljanja, s namerom da se u odnosnom subjektu poboljša korišćenje znanja, kvalitet proizvoda ili usluga, ili poveća efikasnost poslovnih tokova;

7) marketinška inovacija označava primenu nove marketinške metode, uključujući značajne promene u dizajnu proizvoda, pakovanju, plasmanu i promociji proizvoda i naplaćivanju proizvoda;

8) inovacioni projekat jeste skup aktivnosti kojima se inovacija razvija, odnosno plasira na tržište ili u upotrebu;

9) subjekat nacionalnog inovacionog sistema jeste inovativni subjekat, subjekat inovacione infrastrukture, kao i investitor u inovacionu delatnost;

10) inovativni subjekat je privredno društvo, drugo pravno lice, deo pravnog lica, preduzetnik, fizičko lice ili skup fizičkih lica („startap tim“) koji razvija inovacije, odnosno plasira svoje ili tuđe inovacije na tržište ili u upotrebu;

11) subjekti inovacione infrastrukture su pravna lica koja inovativnim subjektima pružaju stručnu, administrativnu, logističku i drugu podršku da svoju inovaciju razviju, stave u upotrebu i plasiraju na tržište, a čija je ključna uloga stvaranje okruženja za saradnju nauke i privrede;

12) investitor u inovacionu delatnost je pravno ili fizičko lice koje ulaže finansijska sredstva u inovativne subjekte i/ili u subjekte inovacione infrastrukture;

13) poslovni anđeo je investitor u inovacionu delatnost koji u startap ulaže finansijska sredstva.

Inovacione politike

Član 3.

Inovacione politike obuhvataju postavljanje ciljeva i obezbeđenje sistemskih uslova za stvaranje, razvoj i primenu inovacija.

Inovacione politike su sadržane u dokumentima javne politike koje utvrđuje Vlada u skladu sa zakonom koji uređuje planski sistem Republike Srbije.

Dokumente javne politike iz stava 2. ovog člana Vladi predlaže Ministarstvo nadležno za naučnoistraživačku delatnost, tehnološki razvoj i inovacioni sistem (u daljem tekstu: Ministarstvo).

Član 4.

Inovacione politike sprovode se putem programa podrške i podsticajnih mera namenjenih inovativnim subjektima i subjektima inovacione infrastrukture, kao i na druge načine u skladu sa ovim zakonom.

U skladu sa prioritetima definisanim u inovacionim politikama, nadležno Ministarstvo obezbeđuje uslove i prati realizaciju istih, a po potrebi predlaže Vladi mere za otklanjanje uočenih problema.

Član 5.

U obavljanju inovacione delatnosti, kao i korišćenju programa podrške i podsticajnih mera, privatni i javni sektor su ravnopravni.

II. MINISTARSTVO NADLEŽNO ZA NAUČNOISTRAŽIVAČKU DELATNOST, TEHNOLOŠKI RAZVOJ I INOVACIONI SISTEM

Član 6.

Ministarstvo je odgovorno za utvrđivanje i realizaciju inovacionih politika, podsticanje razvoja inovacione delatnosti, transfera znanja i tehnologija u privredu, kao i za razvoj i unapređenje nacionalnog inovacionog sistema u Republici Srbiji.

Član 7.

Ministarstvo:

1) sarađuje sa drugim organima državne uprave s ciljem podsticanja razvoja ukupnih inovacionih kapaciteta u Republici Srbiji;

2) predlaže Vladi dokumente javne politike u oblasti inovacione delatnosti i programe podrške inovativnim subjektima i subjektima inovacione infrastrukture;

3) prati realizaciju postojećih aktivnosti u nacionalnom inovacionom sistemu i predlaže programe u skladu sa razvojnim potencijalom Republike Srbije;

4) donosi akt o načinu realizacije i finansiranja ciljanih programa podrške, akt o uslovima konkurisanja, kriterijumima za izbor realizatora i uslovima pod kojima se ciljani programi podrške realizuju i finansiraju, vrši raspodelu sredstava budžeta Republike Srbije za njihovo finansiranje i kontroliše njihovo namensko trošenje, realizuje javne pozive za finansiranje inovativnih subjekata i subjekata inovacione infrastrukture, u skladu sa zakonom;

5) ostvaruje međunarodnu saradnju i stara se o uključivanju subjekata nacionalnog inovacionog sistema u evropski i međunarodni inovacioni prostor, u skladu sa zakonom;

6) podnosi Vladi najmanje jednom godišnje izveštaj o stanju i rezultatima inovacione delatnosti u Republici Srbiji;

7) dostavlja podatke Nacionalnom savetu za nauku i tehnološki razvoj za izradu godišnjeg izveštaja o stanju u nauci i tehnološkom razvoju;

8) daje saglasnost na godišnji program rada Fonda za inovacionu delatnost i naučno-tehnoloških parkova kao korisnika subvencija i koordiniše usklađenost programa rada sa predviđenim dokumentima javnih politika iz nadležnosti Ministarstva.

Član 8.

Ministar nadležan za naučnoistraživačku delatnost, tehnološki razvoj i inovacioni sistem (u daljem tekstu: ministar) može obrazovati posebna tela za praćenje i podsticanje inovacione delatnosti u posebnim oblastima i privrednim granama, radi koordinacije rada, ostvarivanja zajedničkih interesa, kao i nabavke i korišćenja neophodne opreme i prostora.

Ministar obrazuje Mrežu naučno-tehnoloških parkova kao savetodavno telo koje ima za cilj da prati i koordiniše rad naučno-tehnoloških parkova i da vrši procenu potreba za osnivanjem novih naučno-tehnoloških parkova, poštujući načelo ravnomernog regionalnog razvoja.

III. FOND ZA INOVACIONU DELATNOST

Član 9.

Fond za inovacionu delatnost obavlja poslove podsticanja i finansiranja razvoja inovacione delatnosti.

Fond za inovacionu delatnost ima svojstvo pravnog lica i upisan je u registar privrednih subjekata.

Sedište Fonda za inovacionu delatnost je u Beogradu.

Poslove iz stava 1. ovog člana Fond za inovacionu delatnost ne obavlja sa ciljem sticanja dobiti, već razvoja inovacione delatnosti.

Poslovi Fonda za inovacionu delatnost

Član 10.

Fond za inovacionu delatnost obavlja stručne i razvojne poslove u oblasti sprovođenja inovacionih politika, a naročito:

1) obezbeđivanje i upravljanje finansijskim sredstvima iz nacionalnih, međunarodnih i drugih izvora u cilju sprovođenja inovacionih politika;

2) utvrđivanje i sprovođenje programa podrške radi podsticanja inovacione delatnosti u privatnom i javnom sektoru;

3) podsticanje, uspostavljanje i ostvarivanje saradnje sa međunarodnim i domaćim finansijskim institucijama i drugim pravnim i fizičkim licima, u skladu sa

inovacionim politikama i drugim strateškim dokumentima, kao i zaključenim međunarodnim ugovorima za namene utvrđene ovim zakonom;

- 4) podsticanje razvoja kapaciteta subjekata nacionalnog inovacionog sistema;
- 5) podsticanje javno-privatnih ulaganja u svrhu sprovođenja inovacionih politika;
- 6) vođenje registra subjekata nacionalnog inovacionog sistema;
- 7) druge poslove u skladu sa ovim zakonom i opštim aktima Fonda za inovacionu delatnost.

Fond za inovacionu delatnost u obavljanju svojih poslova primenjuje principe objektivnosti i odgovornosti, međunarodno priznate standarde dobre prakse i javnosti u radu i donošenju odluka.

Prilikom obavljanja poslova iz stava 1. ovog člana Fond za inovacionu delatnost može od subjekata nacionalnog inovacionog sistema zahtevati dostavljanje odgovarajućih podataka i informacija.

Član 11.

Za realizaciju poslova Fond za inovacionu delatnost donosi godišnji program rada i finansijski plan za njegovo sprovođenje, koje usvaja Upravni odbor.

Ministarstvo daje saglasnost na godišnji program rada iz stava 1. ovog člana.

Fond za inovacionu delatnost dostavlja Ministarstvu izveštaj o ostvarivanju programa rada za proteklu godinu, najkasnije do 31. marta tekuće godine.

Prihodi Fonda za inovacionu delatnost

Član 12.

Prihodi Fonda za inovacionu delatnost ostvaruju se iz:

- 1) sredstava budžeta Republike Srbije;
- 2) donacija, priloga, poklona i pomoći;
- 3) sredstava ostvarenih po osnovu realizacije inovacije čiji je razvoj finansirao Fond za inovacionu delatnost;
- 4) sredstava ostvarenih po osnovu prodaje svog udela u vlasništvu privrednog društva, alternativnog investicionog fonda i drugih organizacija stečenih ulaganjem Fonda za inovacionu delatnost u razvoj inovacija;
- 5) prihoda ostvarenih na osnovu međunarodne bilateralne i multilateralne saradnje na programima, projektima i drugim aktivnostima u oblasti inovacione delatnosti;
- 6) prihoda koje ostvari obavljanjem poslova iz svoje nadležnosti;
- 7) drugih izvora, u skladu sa zakonom.

Sredstva Fonda za inovacionu delatnost

Član 13.

Sredstva Fonda za inovacionu delatnost koriste se za:

- 1) pružanje podrške i podsticaja subjektima nacionalnog inovacionog sistema;
- 2) pružanje podrške i podsticaja za realizaciju zajedničkih inovacionih projekata od strane privrednih društava i naučnoistraživačkih organizacija;

3) ulaganje u privredna društva, alternativne investicione fondove i druge organizacije, u cilju razvoja inovacija;

4) ostvarivanje ciljeva Fonda za inovacionu delatnost.

Fond za inovacionu delatnost može učestvovati i u sufinansiranju programa, projekata i drugih aktivnosti za namene iz stava 1. ovog člana, ako ih organizuju i finansiraju međunarodne organizacije, finansijske institucije i tela ili druga strana i domaća pravna i fizička lica.

Organi Fonda za inovacionu delatnost

Član 14.

Organi Fonda za inovacionu delatnost su: Upravni odbor, Direktor i Nadzorni odbor.

Članove Upravnog i Nadzornog odbora imenuje i razrešava Vlada.

Upravni odbor ima pet članova, od kojih su tri člana predstavnici Vlade, a dva člana se imenuju na predlog Fonda za inovacionu delatnost, i to jedan iz reda zaposlenih u Fondu za inovacionu delatnost, a drugi predstavnik Fonda za inovacionu delatnost je iz reda stručnjaka iz oblasti inovacione delatnosti.

Predsednika Upravnog odbora imenuje Vlada, na predlog ministra, iz reda članova Upravnog odbora.

Zamenika predsednika Upravnog odbora imenuje Vlada iz reda članova Upravnog odbora predloženih od strane Fonda za inovacionu delatnost.

Nadzorni odbor ima tri člana, od kojih su dva člana predstavnici Vlade, a jedan član se imenuje na predlog Fonda za inovacionu delatnost.

Predsednika Nadzornog odbora imenuje Vlada iz reda članova, na predlog ministra.

Direktora Fonda za inovacionu delatnost, na predlog ministra, a po pribavljenom mišljenju Upravnog odbora, imenuje Vlada.

Članovi Upravnog i Nadzornog odbora, kao i Direktor Fonda za inovacionu delatnost, imenuju se na period od četiri godine, sa mogućnošću ponovnog imenovanja.

Članovi Upravnog odbora, Nadzornog odbora i Direktor Fonda za inovacionu delatnost, kao i sa njima povezana lica ne mogu se prijavljivati niti učestvovati u projektima koje finansira Fond za inovacionu delatnost.

Pojam povezanih lica iz stava 10. ovog člana određuje se u skladu sa Zakonom o privrednim društvima.

Opšti akti Fonda za inovacionu delatnost

Član 15.

Fond za inovacionu delatnost ima statut i druge opšte akte u skladu sa zakonom i statutom.

Statut donosi Upravni odbor Fonda za inovacionu delatnost uz saglasnost Vlade.

Statutom Fonda za inovacionu delatnost uređuje se: organizacija i način poslovanja Fonda za inovacionu delatnost, način predlaganja predstavnika zaposlenih u organe Fonda za inovacionu delatnost, nadležnost Upravnog odbora, Nadzornog odbora i Direktora Fonda za inovacionu delatnost, zastupanje i predstavljanje Fonda za inovacionu delatnost, prava, obaveze i odgovornosti

zaposlenih u Fondu za inovacionu delatnost, način organizovanja poslova i druga pitanja od značaja za rad i poslovanje Fonda za inovacionu delatnost.

IV. INOVATIVNI SUBJEKTI

Vrste inovativnih subjekata

Član 16.

Inovativni subjekti mogu biti:

- 1) centri nosioci inovacione delatnosti;
- 2) startapi;
- 3) spinofovi;
- 4) drugi inovativni subjekti.

Centri nosioci inovacione delatnosti

Član 17.

Centri nosioci inovacione delatnosti su:

- 1) razvojno-proizvodni centar;
- 2) istraživačko-razvojni centar;
- 3) inovacioni centar;
- 4) centar za transfer tehnologija.

Član 18.

Razvojno-proizvodni centar je inovativni subjekat koji stvara inovacije, primenjuje nove tehnologije, vrši plasman proizvoda, usluga i tehnologija, zasnovanih na sopstvenom inovatorskom radu i razvoju.

Član 19.

Istraživačko-razvojni centar je inovativni subjekat u kom se obavljaju primenjena i razvojna istraživanja, stvaraju inovacije i vrši plasiranje novih znanja i tehnologija, u sopstvenu proizvodnju i usluge ili u proizvodnju i usluge drugih privrednih subjekata.

Član 20.

Inovacioni centar je inovativni subjekat u kom se na originalni i sistematski način primenjuju sopstveni i tuđi naučni rezultati i savremeni tehnološki procesi radi stvaranja inovacija, razvoja prototipa, novih proizvoda, procesa i usluga ili poboljšanja postojećih u određenoj oblasti i istovremeno vrši transfer znanja i tehnologija u proizvodnju i usluge drugih privrednih subjekata.

Član 21.

Centar za transfer tehnologija je inovativni subjekat osnovan radi obavljanja poslova transfera znanja i tehnologija iz naučno-istraživačkog sektora u privredu.

Transfer znanja i tehnologija obuhvata traganje za idejama i partnerima za procenu i komercijalizaciju inovacija, podršku u vezi sa upravljanjem intelektualnom svojinom, kao i podršku pri plasmanu inovacija na tržište.

Startapi

Član 22.

Startup (engl. start-up) je novoosnovano privredno društvo ili preduzetnik koji razvija inovativni proizvod ili uslugu i koji ima potencijal brzog i velikog rasta.

Spinofovi

Član 23.

Spinof (engl. spin-off) je startap koji je osnovalo postojeće pravno lice sa ciljem razvoja i komercijalizacije inovacija.

Spinof naučnoistraživačke organizacije jeste startap osnovan sa ciljem razvoja i komercijalizacije inovacija proisteklih iz naučnoistraživačkog rada.

Drugi inovativni subjekti

Član 24.

Drugi inovativni subjekti mogu biti pravna i fizička lica koja se bave inovacionom delatnošću i koji su upisani u registar subjekata nacionalnog inovacionog sistema.

V. SUBJEKTI INOVACIONE INFRASTRUKTURE

Član 25.

Subjekti inovacione infrastrukture mogu biti organizovani kao:

- 1) organizacija podrške startapima;
- 2) naučno-tehnološki park;
- 3) drugi subjekti inovacione infrastrukture.

Organizacija podrške startapima

Član 26.

Organizacija podrške startapima je privredno društvo čija je pretežna delatnost sprovođenje programa podrške startapima, kao i stavljanje na raspolaganje poslovnog prostora, stručnih, administrativnih, tehničkih i drugih usluga startapima, sa ciljem razvoja inovacione delatnosti.

Prava i obaveze korisnika usluga i organizacija podrške startapima uređuju se međusobnim ugovorom.

Svi subjekti koji koriste usluge organizacije podrške startapima stiču status korisnika organizacije podrške startapima.

Naučno-tehnološki park

Član 27.

Naučno-tehnološki park je privredno društvo čiji je cilj podsticanje ekonomskog razvoja kroz promociju i razvoj inovacione delatnosti putem stimulacije i upravljanja tokovima znanja i tehnologija između univerziteta, naučnoistraživačkih organizacija, privrednih subjekata i tržišta, kao i putem pružanja podrške kreiranju i rastu inovativnih privrednih subjekata.

Inovativni subjekti koji koriste usluge naučno-tehnološkog parka stiču status članice naučno-tehnološkog parka, kojoj naučno-tehnološki park na jednoj ili više lokacija obezbeđuje prostorne i infrastrukturne uslove za rad i istovremeno pruža druge usluge radi podizanja nivoa visokoškolskog, naučnoistraživačkog, razvojnog, inovacionog ili proizvodnog rada.

Međusobna prava i obaveze članice i naučno-tehnološkog parka uređuju se ugovorom.

Član 28.

Naučno-tehnološki park pruža sledeće usluge:

- 1) korišćenja poslovnog prostora, laboratorija i telekomunikacione infrastrukture;
- 2) administrativne i knjigovodstvene usluge;
- 3) obuka i treninga;
- 4) podrške razvoju inovativnih proizvoda i usluga, priprema i povezivanje sa potencijalnim investitorima, umrežavanje i promovisanje;
- 5) poslovnog i finansijskog savetovanja;
- 6) povezane s pravima intelektualne svojine;
- 7) druge usluge sa ciljem pružanja podrške razvoju inovacione delatnosti.

Drugi subjekti inovacione infrastrukture

Član 29.

Drugi subjekti inovacione infrastrukture su organizacije ili pravna lica koja obezbeđuju podršku za realizaciju inovacione delatnosti i koja su kao takva upisana u registar subjekata nacionalnog inovacionog sistema.

Član 30.

Republika Srbija, autonomna pokrajina, jedinice lokalne samouprave, privredna društva, naučnoistraživačke i obrazovne organizacije, druga pravna i fizička lica, u skladu sa zakonom, mogu biti osnivači ili suosnivači subjekata inovacione infrastrukture.

VI. PRAVA INTELEKTUALNE SVOJINE NASTALA KAO REZULTAT ISTRAŽIVANJA U AKREDITOVANOJ NAUČNOISTRAŽIVAČKOJ ORGANIZACIJI

Član 31.

Na prava intelektualne svojine koja su nastala kao rezultat istraživanja u akreditovanoj naučnoistraživačkoj organizaciji finansiranoj sredstvima iz budžeta Republike Srbije primenjuje se zakon koji uređuje sistem nauke i istraživanja.

VII. FINANSIRANJE INOVACIONE DELATNOSTI I EKONOMSKE PODSTICAJNE MERE

Finansiranje inovacione delatnosti

Član 32.

Radi ostvarivanja ciljeva inovacionih politika mogu se koristiti sredstva budžeta Republike Srbije, autonomne pokrajine i jedinica lokalne samouprave.

Član 33.

Radi ostvarivanja ciljeva inovacionih politika, mogu se koristiti sredstva međunarodnih finansijskih organizacija.

Ekonomске podsticajne mere

Član 34.

Nadležni organi Republike Srbije, autonomne pokrajine ili jedinice lokalne samouprave, kao i svako pravno lice koje upravlja i/ili raspolaže javnim sredstvima, može, radi ostvarivanja ciljeva inovacionih politika, ustanoviti podsticajne mere za subjekte nacionalnog inovacionog sistema.

Stimulativne procedure i postupci

Član 35.

Nadležni organi Republike Srbije, autonomne pokrajine ili jedinice lokalne samouprave, kao i svaki imalac javnog ovlašćenja može, u cilju razvoja inovacione delatnosti, ustanoviti stimulativne procedure i postupke koji bi se primenjivali na subjekte nacionalnog inovacionog sistema, u cilju olakšanog obavljanja inovacione delatnosti.

Programi podrške inovacionoj delatnosti

Član 36.

Radi podrške razvoju i promocije inovacione delatnosti Vlada, na predlog organa državne uprave, usvaja programe podrške za narednu budžetsku godinu.

Ciljani programi podrške

Član 37.

Radi podrške subjektima inovacione infrastrukture i/ili inovativnim subjektima u razvoju inovativnih proizvoda i usluga, podsticaja primene i komercijalizacije naučnoistraživačkih rezultata, podrške korišćenju savremenih tehnologija i izgradnji infrastrukture inovativnih subjekata, Vlada, na predlog ministra, usvaja ciljane programe podrške za narednu budžetsku godinu.

Način realizacije pojedinog programa inovacione delatnosti propisuje ministar.

Projekti u okviru ciljanih programa

Član 38.

Realizacija programa iz člana 37. ovog zakona vrši se putem projekata.

U slučaju kada jedan projekat realizuje više organizacija, međusobnim ugovorom određuju nosioca realizacije projekta.

Član 39.

Ministarstvo vodi javno dostupnu evidenciju projekata u okviru ciljanih programa.

Po završetku perioda predviđenog za realizaciju projekata u okviru ciljanih programa, u roku od 30 dana, učesnici na projektu dostavljaju Ministarstvu izveštaj o postignutim rezultatima.

Član 40.

Uslove konkurisanja i uslove finansiranja na projektima u okviru ciljanih programa, kao i postupak evidencije i prezentaciju sadržaja i postignutih rezultata na projektima u okviru ciljanih programa, propisuje ministar.

Član 41.

Kontrolu namenskog trošenja sredstava budžeta Republike Srbije i realizacije projekata u okviru ciljanih programa, Ministarstvo vrši u skladu sa ugovorom kojim se odobrava sufinansiranje inovacione delatnosti budžetskim sredstvima, u skladu sa ovim zakonom i zakonom kojim se uređuje budžetski sistem.

VIII. REGISTAR SUBJEKATA NACIONALNOG INOVACIONOG SISTEMA

Član 42.

Fond za inovacionu delatnost vodi registar subjekata nacionalnog inovacionog sistema, uz podršku službe Vlade koja je nadležna za projektovanje, usklađivanje, razvoj i funkcionisanje sistema elektronske uprave.

Svrha vođenja registra iz stava 1. ovog člana je vođenje brojčane evidencije subjekata nacionalnog inovacionog sistema, kao i olakšan pristup finansiranju inovacione delatnosti, ekonomskim podsticajnim merama i stimulativnim procedurama i postupcima.

U registar iz stava 1. ovog člana upisuju se podaci o inovativnim subjektima, subjektima inovacione infrastrukture i poslovnim anđelima.

U registru iz stava 1. ovog člana navodi se vrsta svakog upisanog subjekta nacionalnog inovacionog sistema.

Fond za inovacionu delatnost, uz prethodnu saglasnost Ministarstva, propisuje bliže uslove, dostupnost, vrstu, obim i način objavljivanja, način brisanja i rokove čuvanja podataka, kao i sadržinu obrasca za upis i brisanje svake vrste subjekata nacionalnog inovacionog sistema u registar iz stava 1. ovog člana.

Subjekti nacionalnog inovacionog sistema nisu obavezni da se upišu u registar iz stava 1. ovog člana, osim subjekata iz čl. 24. i 29. ovog zakona.

Prilikom obavljanja poslova vođenja registra, Fond za inovacionu delatnost prikuplja i obrađuje podatke o ličnosti, u meri neophodnoj za vršenje navedenog posla u skladu sa Zakonom o zaštiti podataka o ličnosti.

IX. GODIŠNJI IZVEŠTAJ O INOVACIONOJ DELATNOSTI

Član 43.

Autonomna pokrajina i jedinica lokalne samouprave podnose Ministarstvu godišnji izveštaj o rezultatima i stanju inovacione delatnosti na svojoj teritoriji, kao i utrošku sopstvenih budžetskih sredstava za tu namenu.

Sadržaj i rok za dostavljanje godišnjih izveštaja iz stava 1. ovog člana propisuje ministar.

X. PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Član 44.

Fond za inovacionu delatnost, osnovan Zakonom o inovacionoj delatnosti („Službeni glasnik RS”, br. 110/05, 18/20 i 55/13), nastavlja da radi u skladu sa ovim zakonom.

Fond za inovacionu delatnost će uskladiti organizaciju, način rada, statut kao i druge opšte akte u roku od šest meseci od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Svi ugovori koje je Fond za inovacionu delatnost potpisao do dana stupanja na snagu ovog zakona ostaju na snazi do isteka roka na koji su zaključeni.

Imenovani članovi Upravnog odbora, Nadzornog odbora i Direktor nastavljaju da obavljaju funkciju do isteka mandata.

Član 45.

Fond za inovacionu delatnost će sva lica koja su upisana u Registar inovacione delatnosti upisati u Registar subjekata nacionalnog inovacionog sistema.

Prilikom vršenja upisa iz stava 1. ovog člana poslovno-tehnološki inkubatori će biti upisani kao organizacije podrške startapima.

Član 46.

Ministarstvo i Fond za inovacionu delatnost usvojiće odgovarajuće propise najkasnije do 31. decembra 2022. godine.

Član 47.

Danom stupanja na snagu ovog zakona prestaje da važi Zakon o inovacionoj delatnosti („Službeni glasnik RS”, br. 110/05, 18/20 i 55/13), osim čl. 11. i 12, čija primena prestaje danom uspostavljanja registra subjekata nacionalnog inovacionog sistema, a najkasnije do 31. decembra 2022. godine.

Danom prestanka primene čl. 11. i 12. Zakona o inovacionoj delatnosti („Službeni glasnik RS”, br. 110/05, 18/20 i 55/13) brišu se podaci iz Registra inovacione delatnosti.

Član 48.

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u „Službenom glasniku Republike Srbije”, osim člana 42. čija se primena odlaže do obezbeđivanja uslova za uspostavljanje registra subjekata nacionalnog inovacionog sistema, a najkasnije do 31. decembra 2022. godine.

OBRAZLOŽENJE

I. USTAVNI OSNOV ZA DONOŠENJE ZAKONA

Ustavni osnov za donošenje Zakona o inovacionoj delatnosti sadržan je u članu 97. stav 1. tačka 12. Ustava Republike Srbije, na osnovu kojeg Republika Srbija uređuje i obezbeđuje razvoj, politiku i mere za podsticanje ravnomernog razvoja pojedinih delova Republike Srbije, uključujući i razvoj nedovoljno razvijenih područja, organizaciju i korišćenje prostora, naučno-tehnološki razvoj, kao i tački 17. tog člana na osnovu kojeg se Republika Srbija ovlašćuje da uređuje i obezbeđuje druge odnose od interesa za Republiku, u skladu sa Ustavom.

II. RAZLOZI ZA DONOŠENJE ZAKONA

Inovaciona delatnost je prvi put uređena u Republici Srbiji sistemskim Zakonom o inovacionoj delatnosti („Službeni glasnik RS”, broj 110/05), koji je definisao prirodu inovacionih delatnosti, donošenje godišnjih programa, vrstu projekata i kroz koje se programske aktivnosti realizuju, kao i organizacionu strukturu nosilaca inovacione delatnosti. Zakonom o izmenama i dopunama Zakona o inovacionoj delatnosti („Službeni glasnik RS”, broj 18/10) otklonjeni su nedostaci uočeni u trogodišnjem periodu primene donetog zakona, koji su u jednom delu uzrokovani krutim rešenjima ili suviše detaljnom regulacijom inovacione delatnosti, koja je po svojoj prirodi podložna promenama. Zakonom o izmenama i dopunama Zakona o inovacionoj delatnosti („Službeni glasnik RS”, broj 55/13) izvršene su izmene sa ciljem usklađivanja sa Zakonom o kontroli državne pomoći („Službeni glasnik RS”, broj 51/09), kao i radi izmene načina na koji je uređen Fond za inovacionu delatnost i radi dodatnog preciziranja pojedinih odredaba.

Prema Planu rada Vlade Republike Srbije za 2021. godinu predviđeno je donošenje novog Zakona o inovacionoj delatnosti kojim se inovacioni sistem usmerava prema istraživanjima koja za rezultat imaju inovativne proizvode i procese koji podstiču privredni i društveni razvoj, planira se i otklanjanje prepreka za pristup finansijskim sredstvima, omogućava se programsko finansiranje u ciklusima od jedne i tri godine i daje se podsticaj transferu tehnologija u privredu. Predlog zakona o inovacionoj delatnosti predstavlja moderan zakon koji svoj sadržaj stavlja u funkciju efikasnog nacionalnog sistema inovacija. Nacrt novog zakona sačinilo je Ministarstvo prosvete, nauke i tehnološkog razvoja na inicijativu Kabineta predsednice Vlade i u neposrednoj saradnji sa nadležnim organima, institucijama, stručnjacima iz oblasti inovacione delatnosti, kao i kroz aktivnu saradnju sa svim zainteresovanim stranama.

Osim Plana rada Vlade Republike Srbije za 2021. godinu, započet je novi petogodišnji strateški okvir usvajanjem Strategije naučnog i tehnološkog razvoja Republike Srbije za period od 2021. do 2025. godine, sa motom „Moć znanja” („Službeni glasnik RS”, broj 10/21). Ova strategija predstavlja instrument za unapređenje kvaliteta života građana Srbije pomoću nauke, tehnološkog razvoja i inovacija. Strategija prepoznaje znanje i inovacije kao pouzdan temelj za budući ekonomski napredak i rast standarda građana, razvoj obrazovanja i očuvanje zdravlja, bezbednosti i nacionalnog identiteta u Republici Srbiji. Ovim strateškim dokumentom predviđeno je pružanje odgovora na pitanje kako se može unaprediti kvalitet života građana pomoću nauke i tehnološkog razvoja, jer je znanje pouzdani

temelj za budući ekonomski napredak, razvoj obrazovanja i očuvanje zdravlja, bezbednosti i nacionalnog identiteta u Republici Srbiji. Kako bi se stvorili preduslovi za podizanje nivoa tehnološke spremnosti od osnovnih ideja do gotovih proizvoda i usluga, potrebno je prilagoditi postojeći zakonski okvir u Republici Srbiji dinamičnim globalnim promenama u okviru inovacionog sektora, što se odnosi na stvaranje okvira za nove finansijske modele, kao i na prilagođavanje postojećeg sistema novim oblicima infrastrukturne podrške. U skladu sa predmetnom strategijom, ovo se postiže kroz podršku naučnoistraživačkim organizacijama, startup i visokotehnološkim privrednim društvima, kao i kroz stimulatívne mere saradnje privrede i nauke.

Radi unapređenja postojećeg sistema inovacione delatnosti, Predlog zakona o inovacionoj delatnosti donosi sledeće promene: definisanje subjekata inovacione delatnosti, predviđeno je uspostavljanje mreže naučno-tehnoloških parkova kao savetodavnog tela, unapređenje poslovanja Fonda za inovacionu delatnost, reformu registra inovacione delatnosti, formalizovano davanje saglasnosti na godišnji program rada korisnika subvencija povezanih sa inovacionom delatnošću, isticanje značaja upravljanja intelektualnom svojinom nastalom u okviru naučnoistraživačke organizacije, uz usklađivanje sa propisima koji regulišu tu oblast, prepoznavanje uloge i značaja startapa kao i spinofa osnovanih iz naučnoistraživačkih organizacija sa ciljem komercijalne eksploatacije inovacija. Predlogom zakona o inovacionoj delatnosti stvoren je zakonski osnov za nove programe Fonda za inovacionu delatnost, a u okviru poslovanja Fonda za inovacionu delatnost proširene su nadležnosti što se odnosi i na vođenje jedinstvenog registra nacionalnog inovacionog sistema.

Pri razmatranju drugih mogućnosti za ispunjavanje ciljeva u vezi sa unapređenjem inovacione delatnosti u Republici Srbiji, utvrđena je neophodnost propisivanja novog zakonskog okvira, budući da izmene nije bilo moguće uvesti izmenama zakona i podzakonskih akata.

Donošenje novog Zakona o inovacionoj delatnosti je najbolje rešenje jer se na sistematičan i celovit način, uz poštovanje načela pravne sigurnosti i vladavine prava, uređuje materija koju samo zakonodavac može urediti, a to su pre svega uvođenje novih subjekata nacionalnog inovacionog sistema i uređivanje njihovih međusobnih odnosa i proširenje delatnosti Fonda za inovacionu delatnost.

III. OBJAŠNJENJE OSNOVNIH PRAVNIH INSTITUTA I POJEDINAČNIH REŠENJA

Članom 1. predviđen je predmet uređivanja ovog zakona. Njime se uređuju ciljevi i organizacija primene naučnih saznanja, tehničkih i tehnoloških znanja i pronalazaštva u funkciji unapređenja proizvoda, procesa i usluga kao pokretača razvoja Republike Srbije, a posebno subjekti nacionalnog inovacionog sistema, organizacija i nadležnosti Fonda za inovacionu delatnost, finansiranje inovacione delatnosti i ekonomske podsticajne mere i registar subjekata nacionalnog inovacionog sistema.

Članom 2. definisano je značenje pojmova u smislu ovog zakona. Najznačajniji među njima su pojmovi nacionalni inovacioni sistem, inovaciona delatnost, inovacija, subjekat nacionalnog inovacionog sistema, inovativni subjekt, subjekti inovacione infrastrukture, investitor u inovacionu delatnost i poslovni anđeo.

Nacionalni inovacioni sistem je definisan kao skup organizacija, institucija, subjekata nacionalnog inovacionog sistema i njihovih veza u funkciji razvoja inovacione delatnosti u Republici Srbiji.

Inovaciona delatnost je definisana tako da podrazumeva aktivnosti koje se preduzimaju radi stvaranja novih proizvoda, tehnologija, procesa i usluga ili značajne izmene postojećih, a u skladu sa potrebama tržišta.

Inovacija je definisana kao primena novog ili značajno poboljšanog proizvoda, procesa ili usluge sa ciljem stvaranja nove dodate vrednosti, i kao takva može biti inovacija proizvoda, inovacija procesa, inovacija organizacije ili marketinška inovacija.

Subjekt nacionalnog inovacionog sistema definisan je tako da obuhvata inovativne subjekte, subjekte inovacione infrastrukture, kao i investitore u inovacionu delatnost.

Inovativni subjekat je definisan kao privredno društvo, drugo pravno lice, deo pravnog lica, preduzetnik, fizičko lice ili skup fizičkih lica („startap tim”) koji razvija inovacije, odnosno plasira svoje ili tuđe inovacije na tržište ili u upotrebu.

Subjekti inovacione infrastrukture su definisani kao pravna lica koja inovativnim subjektima pružaju stručnu, administrativnu, logističku i drugu podršku da svoju inovaciju razviju, stave u upotrebu i plasiraju na tržište, a čija je ključna uloga stvaranje okruženja za saradnju nauke i privrede.

Investitor u inovacionu delatnost je definisan kao pravno ili fizičko lice koje ulaže finansijska sredstva u inovativne subjekte i/ili u subjekte inovacione infrastrukture.

Poslovni anđeo je definisan kao investitor u inovacionu delatnost koji u startap ulaže finansijska sredstva.

Članom 3. su inovacione politike definisane tako da obuhvataju postavljanje ciljeva i obezbeđenje sistemskih uslova za stvaranje, razvoj i primenu inovacija. Istim članom je propisano i da su inovacione politike sadržane u dokumentima javne politike koje utvrđuje Vlada u skladu sa zakonom koji uređuje planski sistem Republike Srbije, kao i da te javne politike Vladi predlaže ministarstvo nadležno za naučnoistraživačku delatnost, tehnološki razvoj i inovacioni sistem (u daljem tekstu: Ministarstvo).

Članom 4. je predviđeno da se inovacione politike sprovede putem programa podrške i podsticajnih mera namenjenih inovativnim subjektima i subjektima inovacione infrastrukture, kao i na druge načine u skladu sa ovim zakonom. Ovim članom je takođe propisano i da nadležno ministarstvo obezbeđuje uslove i prati realizaciju istih, a po potrebi predlaže Vladi mere za otklanjanje uočenih problema.

Članom 5. je predviđeno da su privatni i javni sektor ravnopravni u obavljanju inovacione delatnosti, kao i u korišćenju programa podrške i podsticajnih mera.

Članom 6. je predviđeno da je Ministarstvo nadležno za naučnoistraživačku delatnost, tehnološki razvoj i inovacioni sistem odgovorno za utvrđivanje i realizaciju inovacionih politika, podsticanje razvoja inovacione delatnosti, transfera znanja i tehnologija u privredu, kao i za razvoj i unapređenje nacionalnog inovacionog sistema u Republici Srbiji.

Članom 7. su predloženi poslovi koje obavlja Ministarstvo, a koji između ostalog obuhvataju: saradnju sa drugim državnim organima, predlaganje Vladi dokumenata javne politike u oblasti inovacione delatnosti i programa podrške inovativnim subjektima i subjektima inovacione infrastrukture, praćenje realizacije postojećih aktivnosti u nacionalnom inovacionom sistemu, predlaganje programa u skladu sa razvojnim potencijalom Republike Srbije, donošenje odgovarajućih akata radi izvršenja ovog zakona, i dr.

Članom 8. je predviđeno da ministar nadležan za naučnoistraživačku delatnost, tehnološki razvoj i inovacioni sistem (u daljem tekstu: ministar) može obrazovati posebna tela za praćenje i podsticanje inovacione delatnosti u posebnim oblastima i privrednim granama, kao i da ministar obrazuje Mrežu naučno-tehnoloških parkova kao savetodavno telo koje ima za cilj da prati i koordiniše rad naučno-tehnoloških parkova i da vrši procenu potreba za osnivanjem novih naučno-tehnoloških parkova, poštujući načelo ravnomernog regionalnog razvoja.

Član 9. predlaže poslove i organizaciju Fonda za inovacionu delatnost, te se u njemu navodi da on obavlja poslove podsticanja i finansiranja razvoja inovacione delatnosti, da ima svojstvo pravnog lica i da je upisan u registar privrednih subjekata i da svoje poslove ne obavlja sa ciljem sticanja dobiti već sa ciljem razvoja inovacione delatnosti. U ovom članu se takođe uređuje da je sedište Fonda za inovacionu delatnost u Beogradu.

Članom 10. je predloženo da Fond za inovacionu delatnost obavlja stručne i razvojne poslove u oblasti sprovođenja inovacionih politika, uz isticanje poslova koje Fond za inovacionu delatnost naročito obavlja, što uključuje obezbeđivanje i upravljanje finansijskim sredstvima iz nacionalnih, međunarodnih i drugih izvora u cilju sprovođenja inovacionih politika, podsticanje razvoja kapaciteta subjekata nacionalnog inovacionog sistema, vođenje registra subjekata nacionalnog inovacionog sistema, i dr. Ovim članom je takođe utvrđeno da Fond za inovacionu delatnost prilikom obavljanja opisanih poslova može od subjekata nacionalnog inovacionog sistema zahtevati dostavljanje odgovarajućih podataka i informacija.

Članom 11. je predloženo da Fond za inovacionu delatnost donosi godišnji program rada i finansijski plan za njegovo sprovođenje, koje usvaja Upravni odbor, pri čemu na godišnji program rada saglasnost daje Ministarstvo. Takođe je utvrđeno da Fond za inovacionu delatnost dostavlja Ministarstvu izveštaj o ostvarivanju programa rada za proteklu godinu, najkasnije do 31. marta tekuće godine.

Članom 12. su predloženi izvori prihoda Fonda za inovacionu delatnost, koji između ostalog uključuju sredstva budžeta Republike Srbije, sredstva ostvarena po osnovu realizacije inovacije čiji je razvoj finansirao Fond za inovacionu delatnost, sredstava ostvarenih po osnovu prodaje svog udela u vlasništvu privrednog društva, alternativnog investicionog fonda i drugih organizacija stečenih ulaganjem Fonda za inovacionu delatnost u razvoj inovacija, i dr.

Članom 13. je predloženo da se sredstva Fonda za inovacionu delatnost koriste za pružanje podrške i podsticaja subjektima nacionalnog inovacionog sistema, pružanje podrške i podsticaja za realizaciju zajedničkih inovacionih projekata od strane privrednih društava i naučnoistraživačkih organizacija, ulaganje u privredna društva, alternativne investicione fondove i druge organizacije, u cilju razvoja inovacija i za ostvarivanje delatnosti Fonda za inovacionu delatnost.

Članom 14. je predložena unutrašnja organizacija Fonda za inovacionu delatnost, odnosno da su njegovi organi Upravni odbor, Direktor i Nadzorni odbor. Takođe, utvrđena je struktura tih organa i način izbora. Ovim članom je definisana i zabrana učestvovanja na projektima Fonda za inovacionu delatnost članovima Upravnog i Nadzornog odbora i Direktora kao i sa njima povezanim licima.

Članom 15. je predloženo da Fond za inovacionu delatnost ima statut i druge opšte akte u skladu sa zakonom i statutom, kao i da statut donosi Upravni odbor Fonda za inovacionu delatnost, uz saglasnost Vlade. Ovim članom je takođe utvrđen obim materije koju obuhvata statut.

Članom 16. je predloženo da inovativni subjekti mogu biti centri nosioci inovacione delatnosti, startapi, spinofovi i drugi inovativni subjekti.

Članom 17. je predloženo da su centri nosioci inovacione delatnosti razvojno-proizvodni centar, istraživačko-razvojni centar, inovacioni centar i centar za transfer tehnologija.

Članom 18. je predloženo da je razvojno-proizvodni centar inovativni subjekat koji stvara inovacije, primenjuje nove tehnologije, vrši plasman proizvoda, usluga i tehnologija, zasnovanih na sopstvenom inovatorskom radu i razvoju.

Članom 19. je predloženo da je istraživačko-razvojni centar inovativni subjekat u kom se obavljaju primenjena i razvojna istraživanja, stvaraju inovacije i vrši plasiranje novih znanja i tehnologija, u sopstvenu proizvodnju i usluge ili u proizvodnju i usluge drugih privrednih subjekata.

Članom 20. je predloženo da je inovacioni centar inovativni subjekat u kom se na originalni i sistematski način primenjuju sopstveni i tuđi naučni rezultati i savremeni tehnološki procesi radi stvaranja inovacija, razvoja prototipa, novih proizvoda, procesa i usluga ili poboljšanja postojećih u određenoj oblasti i istovremeno vrši transfer znanja i tehnologija u proizvodnju i usluge drugih privrednih subjekata.

Članom 21. je predloženo da je centar za transfer tehnologija inovativni subjekat osnovan radi obavljanja poslova transfera znanja i tehnologija iz naučno-istraživačkog sektora u privredu. Istim članom je uređeno da transfer znanja i tehnologija obuhvata traganje za idejama i partnerima za procenu i komercijalizaciju inovacija, podršku u vezi sa upravljanjem intelektualnom svojinom, kao i podršku pri plasmanu inovacija na tržište.

Članom 22. je predloženo da je startup novoosnovano privredno društvo ili preduzetnik koji razvija inovativni proizvod ili uslugu i koji ima potencijal brzog i velikog rasta.

Članom 23. je predloženo da je spinof startup koji je osnovalo postojeće pravno lice sa ciljem razvoja i komercijalizacije inovacija, kao i da je spinof naučnoistraživačke organizacije startup osnovan sa ciljem razvoja i komercijalizacije inovacija proisteklih iz naučnoistraživačkog rada.

Članom 24. je predloženo da drugi inovativni subjekti mogu biti pravna i fizička lica koja se bave inovacionom delatnošću i koji su upisani u registar subjekata nacionalnog inovacionog sistema.

Članom 25. je predloženo da subjekti inovacione infrastrukture mogu biti organizovani kao organizacija podrške startupima, naučno-tehnološki park, kao i drugi subjekti inovacione infrastrukture.

Članom 26. je predloženo da je organizacija podrške startupima privredno društvo čija je pretežna delatnost sprovođenje programa podrške startupima, kao i stavljanje na raspolaganje poslovnog prostora, administrativnih, tehničkih i drugih usluga startupima, sa ciljem razvoja inovacione delatnosti. Ovim članom je takođe uređeno da se prava i obaveze korisnika usluga i organizacije podrške startupima uređuju međusobnim ugovorom, kao i da svi subjekti koji koriste usluge organizacije podrške startupima stiču status korisnika organizacije podrške startupima.

Članom 27. je predloženo da je naučno-tehnološki park privredno društvo čiji je cilj podsticanje ekonomskog razvoja kroz promociju i razvoj inovacione delatnosti putem stimulacije i upravljanja tokovima znanja i tehnologija između univerziteta, naučnoistraživačkih organizacija, privrednih subjekata i tržišta, kao i putem pružanja podrške kreiranju i rastu inovativnih privrednih subjekata. Ovaj član takođe definiše i način sticanja statusa članice naučno-tehnološkog parka, kao i uređenje međusobnih prava i obaveza članice i naučno-tehnološkog parka.

Članom 28. je predloženo da naučno tehnološki park, pruža sledeće usluge: korišćenje poslovnog prostora, laboratorija i telekomunikacione infrastrukture,

administrativne i knjigovodstvene usluge, obuke i treninge, usluge podrške razvoju inovativnih proizvoda i usluga, priprema i povezivanje sa potencijalnim investitorima, usluge umrežavanja i promovisanja, usluge poslovnog i finansijskog savetovanja, usluge povezane s pravima intelektualne svojine kao i druge usluge sa ciljem pružanja podrške razvoju inovacione delatnosti.

Članom 29. je predloženo da su drugi subjekti inovacione infrastrukture organizacije ili pravna lica koja obezbeđuju podršku za realizaciju inovacione delatnosti i koja su kao takva upisana u registar subjekata nacionalnog inovacionog sistema.

Članom 30. je predviđeno da Republika Srbija, autonomna pokrajina, jedinice lokalne samouprave, privredna društva, naučnoistraživačke i obrazovne organizacije, druga pravna i fizička lica, u skladu sa zakonom, mogu biti osnivači ili suosnivači subjekata inovacione infrastrukture.

Članom 31. je predviđeno da se na prava intelektualne svojine koja su nastala kao rezultat istraživanja u akreditovanoj naučnoistraživačkoj organizaciji finansiranoj sredstvima iz budžeta Republike Srbije primenjuje se zakon koji uređuje sistem nauke i istraživanja.

Čl. 32. i 33. je predloženo da se radi ostvarivanja ciljeva inovacionih politika mogu koristiti sredstva budžeta Republike Srbije, autonomne pokrajine i jedinica lokalne samouprave, kao i sredstva međunarodnih finansijskih organizacija.

Članom 34. je predloženo da nadležni organi Republike Srbije, autonomne pokrajine ili jedinice lokalne samouprave, kao i svako pravno lice koje upravlja i/ili raspolaže javnim sredstvima, može, radi ostvarivanja ciljeva inovacionih politika, ustanoviti podsticajne mere za subjekte nacionalnog inovacionog sistema.

Članom 35. je predloženo da nadležni organi Republike Srbije, autonomne pokrajine ili jedinice lokalne samouprave, kao i svaki imalac javnog ovlašćenja može, u cilju razvoja inovacione delatnosti, ustanoviti stimulatívne procedure i postupke koji bi se primenjivali na subjekte nacionalnog inovacionog sistema, u cilju olakšanog obavljanja inovacione delatnosti.

Članom 36. je predviđeno da Vlada na predlog organa državne uprave usvaja programe podrške razvoju i promocije inovacione delatnosti za narednu budžetsku godinu.

Članom 37. je predloženo da Vlada, na predlog ministra, a radi podrške subjektima inovacione infrastrukture i/ili inovativnim subjektima u razvoju inovativnih proizvoda i usluga, podsticaja primene i komercijalizacije naučnoistraživačkih rezultata, podrške korišćenju savremenih tehnologija i izgradnji infrastrukture inovativnih subjekata, usvaja ciljane programe podrške za narednu budžetsku godinu, kao i da način realizacije pojedinog programa inovacione delatnosti propisuje ministar. Ovim članom takođe je uređeno da način realizacije pojedinog programa inovacione delatnosti propisuje ministar.

Članom 38. predloženo je da se realizacija programa ciljane podrške vrši putem projekata, kao i da u slučaju kada jedan projekat realizuje više organizacija one međusobnim ugovorom određuju nosioca realizacije projekta.

Članom 39. je predloženo da Ministarstvo vodi javno dostupnu evidenciju projekata u okviru ciljanih programa, kao i da po završetku perioda predviđenog za realizaciju projekata u okviru ciljanih programa, u roku od 30 dana, učesnici na projektu dostavljaju Ministarstvu izveštaj o postignutim rezultatima.

Članom 40. je predloženo da ministar propisuje uslove konkurisanja i uslove finansiranja projekata u okviru ciljanih programa, kao i postupak evidencije i prezentaciju sadržaja i postignutih rezultata na projektima u okviru ciljanih programa.

Članom 41. je predloženo da kontrolu namenskog trošenja sredstava budžeta Republike Srbije i realizacije projekata u okviru ciljanih programa Ministarstvo vrši u skladu sa ugovorom kojim se odobrava sufinansiranje inovacione delatnosti budžetskim sredstvima, u skladu sa ovim zakonom i zakonom kojim se uređuje budžetski sistem.

Članom 42. je između ostalog predloženo da: Fond za inovacionu delatnost vodi registar subjekata nacionalnog inovacionog sistema, uz podršku službe Vlade koja je nadležna za projektovanje, usklađivanje, razvoj i funkcionisanje sistema elektronske uprave, da je svrha tog registra vođenje brojčane evidencije subjekata nacionalnog inovacionog sistema, kao i olakšan pristup finansiranju inovacione delatnosti, ekonomskim podsticajnim merama i stimulativnim procedurama i postupcima, da se u taj registar upisuju inovativni subjekti, subjekti inovacione infrastrukture i poslovni anđeli i da subjekti nacionalnog inovacionog sistema, osim drugih inovativnih subjekata iz člana 24. i drugih subjekata inovacione infrastrukture iz člana 29, nisu obavezni da se upišu u navedeni registar. Ovim članom propisano je i da prilikom obavljanja poslova vođenja registra, Fond za inovacionu delatnost prikuplja i obrađuje podatke o ličnosti, u meri neophodnoj za vršenje navedenog posla u skladu sa Zakonom o zaštiti podataka o ličnosti.

Članom 43. je predloženo da autonomna pokrajina i jedinica lokalne samouprave podnose Ministarstvu godišnji izveštaj o rezultatima i stanju inovacione delatnosti na svojoj teritoriji, kao i o utrošku sopstvenih budžetskih sredstava za tu namenu. Ovim članom je takođe uređeno i da sadržaj i rok za dostavljanje godišnjih izveštaja propisuje ministar.

Članom 44. predviđeno je da Fond za inovacionu delatnost, osnovan Zakonom o inovacionoj delatnosti („Službeni glasnik RS”, br. 110/05, 18/20 i 55/13), nastavlja da radi u skladu sa ovim zakonom, da će uskladiti organizaciju, način rada, statut kao i druge opšte akte u roku od šest meseci od dana stupanja na snagu ovog zakona, da svi ugovori koje je Fond za inovacionu delatnost potpisao do dana stupanja na snagu ovog zakona ostaju na snazi do isteka roka na koji su zaključeni i da imenovani članovi Upravnog odbora, Nadzornog odbora i Direktor nastavljaju da obavljaju funkciju do isteka mandata.

Članom 45. predloženo je da će Fond za inovacionu delatnost sva lica upisana u Registar inovacione delatnosti upisati u Registar subjekata nacionalnog inovacionog sistema, kao i da će pri vršenju tog upisa poslovno-tehnološki inkubatori biti upisani kao organizacije podrške startapima.

Članom 46. predloženo je da će Ministarstvo i Fond za inovacionu delatnost usvojiti odgovarajuće propise najkasnije do 31. decembra 2022. godine.

Članom 47. je predviđeno da danom stupanja na snagu ovog zakona prestaje da važi Zakon o inovacionoj delatnosti („Službeni glasnik RS”, br. 110/05, 18/20 i 55/13), osim čl. 11. i 12. koji se odnose na registar inovacione delatnosti i čija primena prestaje danom uspostavljanja registra subjekata nacionalnog inovacionog sistema, a najkasnije do 31. decembra 2022. godine, kao i da se danom prestanka primene navedenih članova brišu podaci iz Registra inovacione delatnosti.

Članom 48. je predloženo da ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od objavljivanja u „Službenom glasniku Republike Srbije”, osim člana 42. čija se primena odlaže do obezbeđivanja uslova za uspostavljanje registra subjekata nacionalnog inovacionog sistema, a najkasnije do 31. decembra 2022. godine.

IV. FINANSIJSKA SREDSTVA POTREBNA ZA SPROVOĐENJE ZAKONA

Potrebna sredstva za realizaciju predmetnog Zakona za 2021. godinu, na razdelu Ministarstva prosvete, nauke i tehnološkog razvoja, su u skladu sa odobrenim sredstvima po programskim aktivnostima/projektima, odobrenim Zakonom o budžetu Republike Srbije za 2021. godinu („Službeni glasnik RS”, br. 149/20, 40/21 i 100/21).

Sredstva za 2022, 2023. i 2024. godinu, iz izvora 01 – Opšti prihodi i primanja budžeta, su u okviru limita utvrđenih od strane Ministarstva finansija, a iz izvora 56 – Finansijska pomoć EU, u skladu sa planiranim sredstvima Ministarstva finansija.

ANALIZA EFEKATA

Ključna pitanja za analizu postojećeg stanja i pravilno definisanje promene koja se predlaže

1) **Koji pokazatelji se prate u oblasti, koji su razlozi zbog kojih se ovi pokazatelji prate i koje su njihove vrednosti?**

Ključni pokazatelji u oblasti inovacionog sistema uzeti u obzir prilikom izrade predloga novog Zakona o inovacionoj delatnosti su Globalni indeks inovativnosti, Sumarni indeks inovativnosti (*European Innovation Scoreboard*), pokazatelji iz Izveštaja o stanju u nauci Nacionalni savet za naučni i tehnološki razvoj, kao i pokazatelji iz „Global Startup Ecosystem Report”, koje sprovodi „Startup Genome”.

Da bi strateški analizirali inovacioni sistem i njegovo stanje unapredili, nužno je uporediti različite indikatore stanja u Republici Srbiji sa drugim državama, što je moguće izmeriti i Globalnim indeksom inovativnosti. Ovaj indeks kreirali su Univerzitet Kornel, evropski institut *INSEAD* i Svetska organizacija za intelektualnu svojinu u saradnji sa drugim organizacijama, kako bi rangirali uspešnost 132 zemlje. Indeks obuhvata set indikatora (uključujući stepen razvoja i primene nauke, visokoškolsko obrazovanje, broj diplomiranih naučnih i inženjerskih specijalista u oblasti visoke tehnologije, stepen razvoja, primene i efikasnosti tehnologija i ekonomije znanja, stanje institucija, političku stabilnost, vladavinu prava, stanje infrastrukture, održivost životne sredine i druge) i izračunava se kao prosek rezultata dve grupe pokazatelja inovativne sposobnosti i inovativnih rezultata. Na listi 132 države koje su rangirane, mereno Globalnim indeksom inovativnosti iz 2021. godine, Republika Srbija je pozicionirana na 54. mestu i spada u umerene inovatore.

Prema poslednjem izveštaju Evropske komisije o oceni inovacija (*European Innovation Scoreboard*) objavljeno da je Republika Srbija ostvarila značajan rast od skoro 30 % u poslednje tri godine u oblasti inovacija. Prema ovom izveštaju, u kojem se ocenjuju različite komponente inovacija na osnovu zvaničnih podataka, kao što su oblasti ljudskog kapitala, digitalizacija, inovativne privrede i drugi, rast Srbije je duplo brži od rasta država članica EU. Ocena izveštaja Evropske komisije jeste da je Srbija u svim oblastima zabeležila zapažen rast, pogotovo u prethodne tri godine. Srbija je sada na nivou 66,2% proseka EU (2018. godine bila je na 58%), dok je u određenim oblastima daleko ispred proseka EU. U oblasti kreiranja inovacija u malim i srednjim preduzećima Srbija je 65,8% iznad proseka EU, a u oblasti zapošljavanja u inovativnim kompanijama 46% iznad proseka EU u oblasti. Prema izveštaju Evropske komisije, Srbija je regionalni lider na ovoj listi, i ubedljivo je ispred i pojedinih država članica EU (ispred Rumunije, Bugarske, Letonije, kao i Poljske i Slovačke). Ovaj uspeh rezultat je povećanih ulaganja države u inovacije, nauku i obrazovanje, kao i privatnog sektora koji je prepoznao budućnost privrede u oblasti inovacija. Broj zaposlenih u IT industriji je dupliran za manje od četiri godine na više od 40 hiljada u 2021. godini. U Srbiji sve veći broj privredno društvo razvija svoje inovativne proizvode, što i dokazuju prodaje domaćih IT kompanija za iznose od više stotina miliona evra. Preporuka izveštaja je da će dodatna ulaganja, pogotovo kroz finansijsku podršku za razvoj startapova, ulaganja u fondove rizičkog kapitala i

razvoja obrazovanja koje će omogućiti veći broj talentovanih kadrova, omogućiti dalji rast Srbije na ovoj listi. Izveštaj Evropske komisije o oceni inovacija daje komparativnu analizu u oblasti inovacija za zemlje članice EU i druge evropske zemlje.

Nacionalni savet za naučni i tehnološki razvoj je osnovan radi unapređenja naučnog i tehnološkog razvoja, kvaliteta naučnoistraživačkog rada i razvoja naučnoistraživačkog rada, kao najviše stručno i savetodavno telo Vlade Republike Srbije, koje imenuje članove iz reda akademika, naučnika, profesora univerziteta i privrednika, na period od pet godina. Na osnovu izvoda iz Izveštaja o stanju u nauci za 2019. godinu¹, istraživanja i inovacije u Republici Srbiji su sastavni elementi većine strateških dokumenata koji su usvojeni u prethodnih nekoliko godina, i samim tim, vezani su za delatnost većeg broja organa i organizacija. Inovacione organizacije su uključene u realizaciju naučnoistraživačkih programa od opšteg interesa, a naučnoistraživačke organizacije nisu prepoznate kao sastavni deo inovacionog sistema. Na osnovu navedenog može se zaključiti da je potrebno dodatno unaprediti uslove za pretvaranje naučnih rezultata u inovacije i njihov plasman na tržište kako bi se naučni potencijal na pravi način pretočio u što konkurentniju privredu. Novi predlog Zakona o inovacionoj delatnosti uzima u obzir sugestije Nacionalnog saveta za naučni i tehnološki razvoj na način kojim se omogućava i naučnoistraživačkim organizacijama da budu upisane u registar nacionalnog inovacionog sistema i na taj način budu prepoznate kao subjekti inovacione delatnosti. Ovime se dodatno naglašava neophodnost povezivanja nauke i privrede, posebno u oblasti inovacija.

Republika Srbija je 2019. godine postala deo jednog od najrelevantnijih istraživanja o startup ekosistemu na svetu u okviru izveštaja „Global Startup Ecosystem Report”, koje sprovodi „Startup Genome”. U Izveštaju iz 2020. godine, koji je obuhvatio više od 300 ekosistema, Srbija je jedina zemlja u okruženju koja je deo ovog istraživanja i ocenjena je kao jedna od 5 najboljih zemalja u kategoriji pristupačnosti talenta. Beograd i Novi Sad (koji su bili jedini predmet ovog istraživanja i posmatrani kao jedinstven startup ekosistem) su izdvojeni sa još pet gradova u regionu Evrope i Bliskog Istoka kao najperspektivniji. Nedovoljno znanje zajednice i nedovoljan broj prilika za startape rezultuju u emigraciji startapa iz ekosistema na nižem stupnju razvoja u one koji su razvijeniji. Iz navedenih razloga od velikog je značaja brzi razvoj ekosistema kako bi se u potpunosti iskoristio lokalni potencijal i omogućio ostanak i privlačenje privrednih subjekata iz domaće privrede. Predlog novog Zakona o inovacionoj delatnosti posebnim članom definiše startape čime se naglašava značaj ovih privrednih subjekata.

Nastavak dinamičnog razvoja naučnoistraživačkog i inovacionog sistema predstavlja obavezan preduslov za ubrzani razvoj Republike Srbije. Definisani pravci razvoja u prethodnom periodu i uspesi u strukturnim promenama finansiranja nauke stvorili su preduslove u naučnoj zajednici da se obezbediti neophodne uslove za dinamični razvoj nauke, tehnološkog razvoja i inovacija. Međutim, sposobnost ovog sistema da dalje napreduje direktno zavisi od tri njegove ključne komponente, a to su: struktura i nivo finansiranja, kvalitet ljudskih resursa i kvalitet infrastrukture. Nivo finansiranja naučnoistraživačke delatnosti u periodu od 2009. do 2019. godine

¹ Izveštaj o stanju u nauci u 2019. godini, Nacionalnog saveta za naučni i tehnološki razvoj <https://www.mpn.gov.rs/wp-content/uploads/2020/12/IZVESTAJ-O-STANJU-U-NAUCI-u-2019-god-dostavljen-VLADI-17-decembar-2020.pdf>

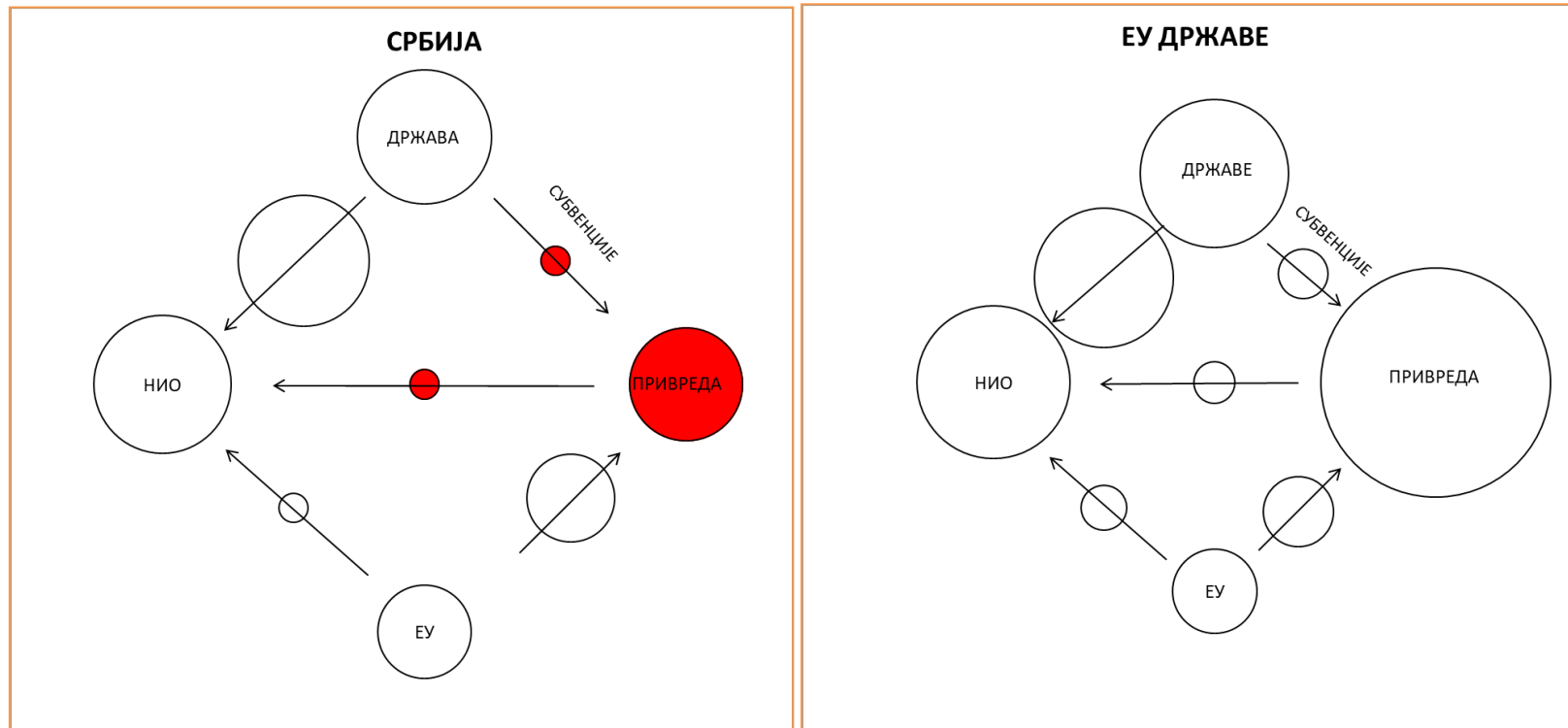
prikazan je u tabeli 1. U narednom periodu se očekuje rast izdvajanja u nauku i tehnološki razvoj na 1,4% u 2025. godini.

Tabela 1: Iznosi ulaganja u naučnoistraživačku delatnost u odnosu na BDP²

	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Ukupna ulaganja u IR / BDP	0.82	0.70	0.68	0.85	0.68	0.72	0.81	0.84	0.87	0.92
Budžetska ulaganja u IR/ BDP	0.51	0.41	0.42	0.43	0.40	0.40	0.41	0.36	0.38	0.37
Poslovni sektor / BDP	0.12	0.08	0.06	0.21	0.09	0.21	0.26	0.31	0.32	0.36
Sektor države / BDP	0.25	0.26	0.23	0.25	0.23	0.18	0.22	0.22	0.24	0.26
Visoko obrazovanje / BDP	0.45	0.36	0.39	0.39	0.36	0.33	0.33	0.30	0.32	0.30

Na slikama 1 i 2 označeni su glavni izvori finansiranja i realizatori istraživanja: država, privreda, Evropska unija i naučnoistraživačke organizacije. Površina krugova srazmerna je visini ulaganja u istraživanje izraženo u procentima BDP-a. Strelice označavaju smerove ulaganja, slika levo označava podatke o ulaganjima u Republici Srbiji, a slika desno u Evropskoj uniji.

²Izvor: Strategija naučnog i tehnološkog razvoja Republike Srbije za period od 2021. do 2025. godine („Službeni glasnik RS”, broj 10/2021), Prilog 3

Slika br.1: Struktura tokova finansiranja nauke i privrede u Republici Srbiji 2019. godine – relativni udeli različitih izvora.

Slika br.2: Struktura tokova finansiranja nauke i privrede u Evropskoj uniji 2019. godine – relativni udeli različitih izvora.³

³Izvor: Strategija naučnog i tehnološkog razvoja Republike Srbije za period od 2021. do 2025. godine („Službeni glasnik RS”, broj 10/2021)

2) Da li se u predmetnoj oblasti sprovodi ili se sprovodio dokument javne politike ili propis?

Predmetna oblast regulisana je važećim Zakonom o inovacionoj delatnosti („Službeni glasnik RS”, br. 110/05, 18/10 i 55/13), a dokument javne politike koji se delom odnosi na ovu oblast jeste Strategija naučnog i tehnološkog razvoja Republike Srbije za period od 2021. do 2025. godine, sa motom „Moć znanja” („Službeni glasnik RS”, broj 10/21).

Zakon o inovacionoj delatnosti („Službeni glasnik RS”, br. 110/05, 18/10 i 55/13) je okvir za uspostavljanje organizacija za pružanje infrastrukturne i stručne podrške inovacionoj delatnosti, odnosno povezivanje inovacionih organizacija sa jedne strane i privrednih subjekata sa druge strane.

Zakonom o inovacionoj delatnosti osnovan je Fond za inovacionu delatnost, kao državna organizacija, specijalizovana za pružanje podrške inovacionoj delatnosti i upravljanje finansijskim sredstvima za podsticanje inovacija, a sve u cilju unapređenja veza između nauke, tehnologije i privrede kroz podržavanje inovativnog preduzetništva u ranoj fazi razvoja, povezivanje naučnoistraživačkih organizacija i privatnih preduzeća radi razvoja i komercijalizacije inovacija, kroz podršku novim proizvodima, tehnologijama i uslugama da izađu na tržište, kao i kroz dugoročnu podršku države inovativnom preduzetništvu i to sve u saradnji sa međunarodnim finansijskim institucijama, organizacijama, donatorima i privatnim sektorom.

Primarna uloga Fonda za inovacionu delatnost je povezivanje i unapređivanje veza između nauke i privrede, podržavanje inovativnog preduzetništva, naročito u ranoj fazi razvoja, radi razvoja novih proizvoda i tehnologija i njihovog plasiranja na tržištima, i to sve u saradnji sa međunarodnim finansijskim institucijama, organizacijama, donatorima i privatnim sektorom. Od 2011. godine, kada je počeo sa operativnim radom, Fond je uspostavio mehanizme podrške i nastoji da inovacijama odgovori na potrebe privrede i nauke u oblasti razvoja. Presudan podsticaj za početak operativnog rada i uspostavljanje Fondovih programa finansiranja dale su Evropska unija i Svetska banka, budući da su kroz pretpristupne fondove Evropske unije kreirani i realizovani pilot-programi. Nakon svoje pilot-faze, zahvaljujući najpre sredstvima iz nacionalnog budžeta (kroz Projekat za unapređenje konkurentnosti i zapošljavanja), programi su postali stalno dostupni mehanizmi podrške Fonda. Za programe Fonda sredstva se obezbeđuju i iz pretpristupnih fondova Evropske unije, kao i iz zajmova Svetske banke.

Tabela 2: Budžet Fonda za inovacionu delatnost po godinama

Godina	Prihodi iz nacionalnog budžeta (RSD)	Prihodi iz IPA sredstava i zajam Svetske banke (EUR)
2011.	-	• 7,1 mil. evra (IPA 2011 <i>Projekat podrške inovacijama</i> u Srbiji, ukupna vrednost 8,4 miliona evra, 2011-2015)
2012.	75.431.300	• 3,4 mil. evra (IPA 2013 Direktan grant - <i>Stvaranje sveobuhvatnog sistema za istraživanje i razvoj</i> , 2,4 mil. evra iz EU i 1 mil. evra iz budžeta RS, 2016-2019)
2013.	75.213.300	• 1,4 mil. evra (IPA 2013 <i>Projekat podrške istraživanju, inovacijama i transferu tehnologija u Srbiji</i> , ukupna vrednost projekta 2,5 mil.evra, 2016-2019)
2014.	72.375.000	• 4,5 mil.evra (IPA 2014 Direktan grant - <i>Razvoj novih proizvoda i usluga od strane MSP kroz komercijalizaciju istraživanja</i> , 2,5 mil. evra iz EU IPA 2014 i 2 mil. evra iz budžeta RS, 2018-2021)
2015.	65.000.000	• 7 mil. evra (zajam Svetske banke za realizaciju <i>Projekta akceleracije inovacija i podsticanja rasta preduzetništva</i>)
2016.	68.670.000	• 20 mil. evra (IPA 2018 Direktan grant – <i>Povećanje inovacionih kapaciteta i tehnološke spremnosti MSP</i> , 15 mil. evra iz EU i 5 mil. evra iz budžeta RS, 2021-2025)
2017.*	537.000.000	
2018.*	964.046.000	
2019.*	1.092.000.000	
2020.*	1.160.000.000	
2021.	1.260.000.000	

* Sredstva iz nacionalnog budžeta obezbeđena su po osnovu Projekta za unapređenje konkurentnosti i zapošljavanja, za koji je potpisan Sporazum o zajmu između Republike Srbije i Međunarodne banke za obnovu i razvoj, kojim je predviđen minimalni iznos koji je potrebno da se opredeli za rad Fonda za inovacionu delatnost.

Sva sredstva, iz svih raspoloživih izvora finansiranja, kroz programe se dodeljuju transparentno, objektivno i nepristrasno, uz primenu principa objektivnosti i odgovornosti, međunarodno priznatih standarda dobre prakse i javnosti u radu i donošenju odluka. Kriterijumi za dodelu sredstava detaljno su opisani u priručnicima za realizaciju programa, kao i u smernicama za procenu projekata, za svaki program pojedinačno, a koji su dostupni na internet stranici Fonda za inovacionu delatnost. Načelno, kriterijumi se odnose na kvalifikaciju menadžmenta i ključnog osoblja za realizaciju projekta, inovativnosti proizvoda/usluge/tehnologija, tržišne potražnje i potecijala za komercijalizaciju, potencijala za ostvarivanje prihoda, korišćenja sredstava i adekvatnosti budžeta projekta. Za ocenjivanje predloga projekata i donošenje odluke o finansiranju u okviru Programa ranog razvoja, Programa sufinansiranja inovacija, Programa saradnje nauke i privrede, Fond je uveo instituciju Ekspertske komisije, sastavljena od nezavisnih profesionalaca iz privatnog sektora, čime

osigurava da su dodeljene subvencije zaslužne. Članovi Ekspertske komisije se biraju transparentno sprovođenjem kompetitivnog postupka. Rad Ekspertske komisije potpomognuta je i radom stručnih recenzenata koji za svaki projekat koji ispunjava administrativne uslove pripremaju stručnu tehničku procenu (svaki projekat obrađuju dva recenzenta iz oblasti iz koje je podneti projekat).

Dosadašnji programi Fonda za inovacionu delatnost su: Program ranog razvoja, Program sufinansiranja inovacija, Program saradnje nauke i privrede, Program transfera tehnologije, Inovacioni vaučeri i Program akceleracije „Katapult“.

Tabela 3: Programi Fonda za inovacionu delatnost

NAZIV PROGRAMA		CILJNA GRUPA	VISINA SREDSTAVA
Program ranog razvoja		Mikro i mala preduzeća do 5 godine poslovanja i timovi	Do 80.000 evra/ do 70% vrednosti projekta kofinansiranje od strane Fonda
Program sufinansiranja inovacija		Mikro, mala i srednja preduzeća	Do 300.000 evra/ do 60%, odnosno 70% vrednosti projekta, u zavisnosti od veličine preduzeća kofinansiranje od strane Fonda
Program saradnje nauke i privrede		Mikro, mala i srednja preduzeća i naučnoistraživačke organizacije (u formi konzorcijuma)	Do 300.000 evra/ 60% odnosno 70% vrednosti projekta, u zavisnosti od veličine preduzeća, kofinansiranje od strane Fonda
Inovacioni vaučeri		Mikro, mala i srednja preduzeća	Do 800.000 dinara/ do 60% vrednosti usluge kofinansira se od strane Fonda
Program akceleracije „Katapult“		Mikro, mala i srednja preduzeća	Do 300.000 evra
Program transfer tehnologija	Set usluga za NIO	NIO	Do 50.000 evra/ do 20.000 evra do 100% vrednosti projekta, za veći iznos do 70% vrednosti projekta
	Dokaz koncepta	NIO	Do 20.000 evra/ 100% vrednost projekta

Program ranog razvoja namenjen je prevashodno mladim privatnim preduzećima koja razvijaju tehnološku inovaciju koja ima potencijal na tržištu i koja ima potencijal za stvaranje nove intelektualne svojine. Na ovaj način se kroz obezbeđivanje finansiranja razvoja inovativnih

tehnologija, proizvoda i usluga sa tržišnom primenom omogućava opstanak u kritičnoj fazi istraživanja i razvoja.

Program sufinansiranja inovacija namenjen je preduzećima kojima su potrebna znatna finansijska sredstva za realizaciju razvojnog ciklusa tehnoloških inovacija i pokrivanje visokih troškova za prenos istraživanja u komercijalno održiv proizvod.

Program saradnje nauke i privrede modeliran je tako da akcenat stavlja na podsticanje preduzeća iz privatnog sektora i naučnoistraživačkih organizacija iz javnog sektora da sprovede zajedničke projekte iz oblasti istraživanja i razvoja sa ciljem da stvaraju nove ili unaprede postojeće komercijalno isplative proizvode i usluge.

Inovacioni vaučeri su namenjeni preduzećima da, koristeći usluge naučnoistraživačkog sektora, podignu nivo inovativnosti svojih proizvoda i postanu konkurentniji na tržištu.

Podrška kroz Program transfera tehnologija namenjena je istraživačima iz NIO i može biti korišćena za izradu i testiranje prototipa, zaštitu intelektualne svojine, dodatni razvoj pronalazaka i stručnu podršku za različite aspekte komercijalizacije. U okviru ovog programa, od 2019. godine, dostupan je i dokaz koncepta kroz koji se nudi finansijska i poslovna podršku za testiranje ideja, hipoteza ili pretpostavki, koje bi, ako se pokažu tehnički izvodljivim, predstavljale osnovu za buduće komercijalne proizvode.

Fond za inovacionu delatnost pokrenuo je 2021. godine novi program akceleracije „Katapult”, koji će preduzećima pružiti mentorsku i finansijsku podršku kroz intenzivne obuke i povezivanje sa investitorima. „Katapult“ želi da pomogne inovativnim preduzećima orijentisanim na rast da se pozicioniraju na globalnom tržištu, kao i da poboljšaju svoje poslovne kapacitete u razvoju pomoću kojih će povećati mogućnost privlačenja privatnih investicija. Sredstva za realizaciju „Katapult” programa u ukupnom iznosu od 7 miliona evra do 2024. godine, obezbeđena su na osnovu sporazuma o zajmu Republike Srbije (Ministarstvo prosvete, nauke i tehnološkog razvoja) i Svetske banke kroz „Projekat akceleracije inovacija i podsticanje rasta preduzetništva u Republici Srbiji“ koji je posvećen jačanju inovativnog preduzetništva i naučnih istraživanja u Srbiji.

Osim navedenih programa, Fond za inovacionu delatnost je, s obzirom na okolnosti i svakodnevni razvoj situacije izazvane pandemijom korona virusa, realizovao u 2020. godini poziv za mikro, mala i srednja preduzeća sa već razvijenim prototipima, proizvodima, uslugama i tehnologijama koji u kratkom vremenskom periodu mogu biti dostupni za primenu u suzbijanju posledica nastalih pandemijom. Maksimalni iznos finansiranja u okviru ovog javnog poziva je bio 6 miliona dinara po pojedinačnom projektu, s tim što sufinansiranje od strane Fonda je iznosilo od 85% ukupnih troškova projekta.

Osim navedenog, Fond u ime Republike Srbije preduzima aktivnosti u vezi sa funkcionisanjem Fonda za inovativna preduzeća (*ENIF*) u okviru Programa za razvoj preduzeća i inovacija Zapadnog Balkana. Fond za inovativna preduzeća je prvi fond rizičnog kapitala za finansiranje inovativnih malih i srednjih preduzeća u početnoj fazi razvoja na Zapadnom Balkanu.

Tabela 4: Rezultati Fonda za inovacionu delatnost od 2011. do septembra 2021. godine

NAZIV PROGRAMA	Broj podnetih prijava projekata	Broj projekata odobrenih za finansiranje	Ukupna vrednost projekata odobrenih za finansiranje (u €)	Ukupan iznos sufinansiranja od strane Fonda (u €)
Program ranog razvoja	1.421	175	17.344.588	13.048.446
Program sufinansiranja inovacija	435	50	19.791.360	12.109.340
Program saradnje nauke i privrede	279	48	17.784.473	11.722.269
Inovacioni vaučeri	973	843	5.746.735	4.100.471
Program transfera tehnologije	36	27	580.350	580.350
Dokaz koncepta	521	93	1.752.077	1.752.077
Covid-19	229	12	552.793	468.907
UKUPNO	3.894	1.248	63.552.376	43.781.860

U periodu od osnivanja pa do danas, Fond za inovacionu delatnost je finansirao ukupno 1.248 projekata, u okviru programa čija je struktura data u Tabeli 4, pri čemu ulaganje Fonda iznosi 43,7 miliona evra.

Fond za inovacionu delatnost je uspostavio sistem monitoringa i evaluacije, prema kome prati rezultate podržanih projekata kroz uspostavljene programe. Kroz sistem monitoringa i evaluacije, Fond za inovacionu delatnost je definisao alate za prikupljanje podataka o ulazima i rezultatima i to su portal za podnošenje prijava projekata, izveštaji korisnika sredstava, zvanični registri (Agencija za privredne registre – Registar privrednih društava i Registar finansijskih izveštaja) i ankete. Inače, korisnici sredstava su u obavezi pet godina nakon završetka finansiranja projekta da dostavljaju informacije o rezultatima realizovanog projekta. U Tabeli 5 predstavljeni su osnovni rezultati projekata koje je Fond finansirao u proteklom periodu, zaključno sa 31. decembrom 2020. godine.

Tabela 5. Pregled ostvarenih rezultata finansiranih projekata po programima (zaključno sa

PROGRAM	Broj korisnika sredstava koji su razvili proizvode/usluge	Broj razvijenih proizvoda/sluga	Broj korisnika sredstava koji su komercijalizovali proizvode	Broj komercijali zovanih proizvoda	Ukupno ostvareni prihod od komercijalizacije (EUR)
Program ranog razvoja	108	173	42	61	2.229.940
Program sufinansiranja inovacija	26	51	16	36	2.490.104
Program saradnje nauke i privrede	24	70	12	26	7.224.300
UKUPNO	158	294	70	123	11.944.344

30.12.2020. godine)*

*Na kraju 2020. godine, ukupan broj projekata odobrenih za finansiranje za navedene programa je bio 227, od čega je za 113 završena implementacija, a 74 su bili u implementaciji, a za 5 projekata je prekinuta realizacija.

3) Koji su važeći propisi i dokumenti javnih politika od značaja za promenu koja se predlaže i u čemu se taj značaj ogleda?

Dva ključna zakona koja uređuju ovu oblast su Zakon o inovacionoj delatnosti i Zakon o nauci i istraživanjima. Zakon o inovacionoj delatnosti („Službeni glasnik RS”, br. 110/05, 18/10 i 55/13) trenutno uređuje oblast inovacija, ali ne prepoznaje startape i nove oblike finansiranja inovacija. U Zakonu o nauci i istraživanjima („Službeni glasnik RS”, broj 49/19), među ciljevima realizacije naučno-istraživačke delatnosti, predviđena je podrška stvaranju inovacija za privredu, transferu tehnologija i jačanju inženjerskih kapaciteta, sa ciljem stvaranja prednosti na globalnom tržištu kao i promocija preduzetništva.

Strategija naučnog i tehnološkog razvoja Republike Srbije za period od 2021. do 2025. godine, sa motom „Moć znanja” („Službeni glasnik RS”, broj 10/21) predstavlja strateški instrument za unapređenje kvaliteta života građana Srbije pomoću nauke i tehnološkog razvoja, čiji je opšti cilj da u navedenom periodu primenom mera i aktivnosti doprinese ubrzanom razvoju Republike Srbije kroz unapređenje kvaliteta i efikasnosti nauke, tehnološkog razvoja i inovacija. Strategija prepoznaje znanje i inovacije kao pouzdan temelj za budući ekonomski napredak i rast standarda građana, razvoj obrazovanja i očuvanje zdravlja, bezbednosti i nacionalnog identiteta u Republici Srbiji. Kako bi se stvorili preduslovi za podizanje nivoa tehnološke spremnosti od osnovnih ideja do gotovih proizvoda i usluga potrebno je prilagoditi postojeći zakonski okvir u Republici Srbiji dinamičnim globalni promenama u okviru inovacionog sektora, što se odnosi na prilagođavanje postojećeg sistema novim oblicima infrastrukturne i druge podrške. Ovo se postiže kroz podršku subjektima inovacione delatnosti koji su definisani novim predlogom zakona kao subjekti nacionalnog inovacionog sistema, kao i kroz stimulatívne mere saradnje privrede i nauke.

Strategija pametne specijalizacije u Republici Srbiji za period od 2020. do 2027. godine („Službeni glasnik RS”, broj 21/20) definiše ciljeve tako da kroz proces pametne specijalizacije usmerava razvoj Republike Srbije ka tome da bude prepoznata kao zemlja pametnih i kreativnih

ljudi, visokokonkurentna u svetu po svojim proizvodima i uslugama koji su rezultat inovacija izgrađenih na znanju, kreativnosti i partnerstvima domaćeg ekosistema u oblastima održive visokotehnološke proizvodnje hrane visoke dodate vrednosti za budućnost, sofisticiranih softverskih rešenja za globalno tržište, proizvodnih procesa i mašina budućnosti, kreativnih rešenja sa visokim stepenom međusektorski integrisanih industrijskih i poslovnih rešenja i inovacija. Strategija definiše četiri prioritetne oblasti: (1) Hrana za budućnost, (2) Informaciono-komunikacione tehnologije, (3) Mašine i proizvodni procesi budućnosti i (4) Kreativne industrije. Specifičnosti ostvarenja ovih ciljeva proizašle su tokom Procesu preduzetničkog otkrivanja. Strategija pametne specijalizacije je u direktnoj vezi sa nizom strateških dokumenta iz oblasti nauke i inovacija, koja su urađena u prethodnom periodu i predstavlja polazište za razumevanje postojećeg stanja.

Strategija razvoja veštačke inteligencije u Republici Srbiji za period 2020–2025. godine („Službeni glasnik RS”, broj 96/19) doneta je u decembru 2019. godine. Opšti cilj Strategije je upotreba veštačke inteligencije u funkciji ekonomskog rasta, zapošljavanja i kvalitetnijeg života. Strategija veštačke inteligencije definiše pravac razvoja, ciljeve čija je implementacija potrebna kako bi se postiglo unapređenje u ovoj oblasti, kao i da se uspostave jasne, merljive i konkretne mere čija će realizacija doprineti razvoju veštačke inteligencije za sve sektore u Republici Srbiji. Posebni strateški cilj „Razvoj nauke i inovacija u oblasti veštačke inteligencije i njenih primena” konstatuje da se oblast veštačke inteligencije nalazi u fazi razvoja kada se u industrijskoj praksi neretko sreću problemi za čije je rešavanje potreban naučnoistraživački pristup. Zbog toga se znatan deo istraživanja prenosi u industriju, ali je i industriji sve više potrebna intenzivna saradnja sa univerzitetima i institutima, kao primarnim nosiocima naučnoistraživačkog kadra. Preduslovi za uspešan prenos istraživanja u industriju su i snažna industrija visokih tehnologija otvorena za inovacije, kao i kvalitetna komunikacija istraživačkih sektora privrednih subjekata koje posluju u Republici Srbiji sa naučnoistraživačkim organizacijama. Strateški pravac razvoja veštačke inteligencije sastavni je deo inovacione delatnosti, zbog čega se očekuje da će primena novog Zakona o inovacionoj delatnosti doprineti ostvarivanju opšteg i posebnih ciljeva ove Strategije.

Osim navedenih, Strategija industrijske politike Republike Srbije od 2021. do 2030. godine („Službeni glasnik RS”, br. 35/20) kao strateške oblasti intervencije identifikuje inovacije, digitalnu transformaciju i rast investicija. Prepoznavanjem startap kompanija, nova zakonska rešenja će doprinositi dostizanju ciljeva i implementaciji Strategije industrijske politike.

Strategijom razvoja obrazovanja i vaspitanja do 2030. godine („Službeni glasnik RS”, broj 63/21) predviđeno je osnivanje Fonda za podsticanje visoko tehnološkog preduzetništva, što će podrazumevati finansiranje osnivanja inkubatora, *spin-off* kompanija, centara za transfer tehnologija, centara za intelektualnu svojinu čiji će se rad kontinuirano pratiti i vrednovati. Na visokoškolskim ustanovama planirano je osnivanje organizacionih jedinica koje će se baviti inovacijama i transferom tehnologija, kao što su kreativni centri i centri za transfer tehnologija. Centri će pomenute zadatke realizovati kroz organizaciju programa obuka za razvoj kreativnog razmišljanja i sticanje preduzetničkih veština, organizaciju i promociju volonterskih programa, organizaciju kampanja otvorenih inovacija u saradnji sa preduzećima, organizaciju takmičenja za najbolju studentsku ideju, kroz podršku korisnicima centra u razvoju ideja i njihovoj validaciji, kroz pomoć studentima i učenicima u korišćenju opreme i softvera u prototipskoj radionici centra, odnosno stvaranju i razvijanju ideje o pokretanju sopstvenog posla kroz osnivanje

startapa, odnosno pomoć istraživačima u osnivanju spinof kompanija za komercijalizaciju istraživačkih rezultata. Takođe, planirano je i povećanje učešća sadržaja koji se odnose na preduzetništvo u studijske programe. S obzirom na to da se ovom strategijom kreira nova i podstiče razvoj postojeće infrastrukture, širenje shvatanja subjekata inovacione infrastrukture i na organizacije podrške startapima osigurava se da svi akteri nacionalnog inovacionog sistema budu jednako prepoznati u relevantnom zakonskom okviru.

4) Da li su uočeni problemi u oblasti i na koga se oni odnose? Predstaviti uzroke i posledice problema. Koja promena se predlaže? Da li je promena zaista neophodna i u kom obimu?

Opšti problem u inovacionoj delatnosti na teritoriji Republike Srbije i u širem regionu jeste nedovoljan stepen konverzije ostvarenih naučnoistraživačkih rezultata u dodatu vrednost za privredu, državu i društvo u celini, odnosno nedovoljni kapaciteti za transfer tehnologije. Pokazatelj slabih rezultata jeste broj licencnih ugovora između nosioca inovacione delatnosti i privrede. U protekle četiri godine ukupan broj licencnih ugovora kroz program TTF Fonda za inovacionu delatnost je bio svega tri. Analizom važećeg Zakona o inovacionoj delatnosti uočene su mogućnosti za poboljšanje u određenim segmentima i prilagođavanje zakonskog okvira globalnim tokovima u oblasti inovacione delatnosti. Naime, novim predlogom Zakona o inovacionoj delatnosti predmet je preciznije uređen, te su navedena četiri ključna pitanja koja Zakon reguliše, a to su subjekti nacionalnog inovacionog sistema; organizacije i nadležnosti Fonda za inovacionu delatnost; finansiranje inovacione delatnosti i ekonomske podsticajne mere i registar subjekata nacionalnog inovacionog sistema.

Pojmovnik važećeg Zakona o inovacionoj delatnosti sadržao je široke definicije i određene pojmove koji kasnije, kroz tekst Zakona, nisu razrađivani, što je predlogom novog Zakona precizno i jednostavno uređeno.

Korisnici državnih podsticajnih mera i budžetskih sredstava za razvoj inovacione delatnosti prema važećem Zakonu mogli su biti samo subjekti upisani u registar. Predlogom novog Zakona ovakva zakonska formulacija je izostavljena, tako da korisnici državnih podsticajnih mera i budžetskih sredstava za razvoj inovacione delatnosti ne moraju biti upisani u registar.

Kada su u pitanju subjekti inovacione delatnosti, važeći Zakon o inovacionoj delatnosti predviđao je, između ostalih, postojanje tehnoloških privrednih društava kao i postojanje organizacija za podsticaj inovacionih aktivnosti u prioritetnoj oblasti nauke i tehnologije i centara za transfer tehnologija. Slabost postojećeg sistema ogleda se upravo kroz predviđanje postojanja ova tri subjekta budući da u registru inovacione delatnosti postoji upisano samo jedno tehnološko privredno društvo, dok organizacija za podsticaj inovacionih aktivnosti u prioritetnoj oblasti nauke i tehnologije i centara za transfer tehnologija uopšte nema u registru. S obzirom na to da ovi subjekti nisu zaživeli u praksi, novi predlog Zakona o inovacionoj delatnosti ne predviđa navedene subjekte kao takve, ali ostavlja mogućnost za upis bilo kog pravnog ili fizičkog lica u registar subjekata nacionalnog inovacionog sistema.

Još jedna od slabosti važećeg Zakona predstavlja i glava koja se tiče prava intelektualne svojine. Uočena slabost prevaziđena je novim Predlogom zakona kroz isticanje značaja

upravljanja intelektualnom svojinom nastalom u okviru naučnoistraživačke organizacije, uz usklađivanje sa propisima koji regulišu tu oblast.

Unapređenja koja novi predlog Zakona donosi odnose se na: definisanje subjekata inovacione delatnosti, predviđeno je uspostavljanje mreže naučno-tehnoloških parkova kao savetodavnog tela, unapređenje poslovanja Fonda za inovacionu delatnost, reformu registra inovacione delatnosti, formalizovano davanje saglasnosti na godišnji program rada korisnika subvencija povezanih sa inovacionom delatnošću, isticanje značaja upravljanja intelektualnom svojinom nastalom u okviru naučnoistraživačke organizacije, uz usklađivanje sa propisima koji regulišu tu oblast, prepoznavanje uloge i značaja startapa kao i spinofa osnovanih iz naučnoistraživačkih organizacija sa ciljem komercijalne eksploatacije inovacija. Novim predlogom Zakona o inovacionoj delatnosti stvoren je zakonski osnov za nove programe Fonda za inovacionu delatnost, a u okviru poslovanja Fonda za inovacionu delatnost proširene su nadležnosti što se odnosi ina vođenje jedinstvenog registra nacionalnog inovacionog sistema.

Važeći zakon o inovacionoj delatnosti stupio je na snagu 2013. godine, u periodu u kojem je poslovni ambijent bio drugačiji nego što je danas. U međuvremenu je usvojeno više planskih dokumenata kojima se definiše pravac razvoja, usvojen je novi Zakon o nauci i istraživanjima („Službeni glasnik RS”, broj 49/19), kojim se obezbeđuje institucionalno finansiranje instituta, osnaživanje instituta od nacionalnog značaja, mehanizam za osnivanje novih institucija, efikasnije praćenje i ocena rada instituta, efikasniji rad tela i komisija (efikasniji postupak izbora u naučna zvanja); poboljšanje efikasnosti alokacije i upotrebe svih naučnoistraživačkih i razvojnih resursa; izgradnja i dalji razvoj inovativnog društva zasnovanog na znanju, a usvojen je i Zakon o Fondu za nauku Republike Srbije („Službeni glasnik RS”, broj 95/18) čime je realizovan jedan od strateških ciljeva iz oblasti nauke i istraživanja u podsticaju izvrsnosti i relevantnosti naučnih istraživanja u Republici Srbiji, kroz projektno finansiranje. U proteklom periodu, osnovane su neke od novih institucija, dok su postojeće unapredile svoj rad pružajući tako kvalitetnu osnovu za dalji razvoj naučnoistraživačkog i inovacionog sistema: novoosnovani Fond za nauku Republike Srbije, nosilac u pružanju podrške naučnoistraživačkoj delatnosti; Fond za inovacionu delatnost, sa primarnom ulogom podrške inovacionoj delatnosti kao i obezbeđivanja i upravljanja finansijskim sredstvima za podsticanje inovacija; Naučno-tehnološki park Beograd, koji uz novoosnovane parkove u Čačku, Nišu i Novom Sadu čini jedinstvenu mrežu NTP sa perspektivom daljeg širenja kroz osnivanje novih članova; Centar za promociju nauke, važan činilac, kako na nacionalnom tako i na međunarodnom nivou, u nastojanju da nauku učini dostupnom i prepoznatom od strane stručne i šire javnosti; Instituti od nacionalnog značaja za Republiku Srbiju; osnivanje novih instituta. Članom 10. stav 2. tačka 7. Zakona o Fondu za nauku Republike Srbije („Službeni glasnik RS”, broj 95/18) definisan je program Inovacije kao program saradnje sa privredom realizovan u saradnji sa Fondom za inovacionu delatnost i drugim privrednim subjektima. Ovaj program ima za cilj realizaciju projekata sa učešćem partnera iz privrednog sektora i sa obaveznom neposrednom primenom rezultata istraživanja.

Navedene aktivnosti doprinele su razvoju novog poslovnog ambijenta u kojem je istaknuta neophodnost saradnje nauke i privrede, što je uslovalo prilagođavanje trenutnog zakonskog okvira u oblasti inovacija. U tom smislu, uočena je potreba za donošenjem novog zakona kojim će se na sistemski način omogućiti da se bolje iskoriste razvojne mogućnosti u pogledu inovacija, što će pomoći prelazak Republike Srbije iz ekonomije u razvoju u razvijenu

ekonomiju. Novi predlog Zakona kojim se reguliše inovaciona delatnost predstavlja moderan zakon koji svoj sadržaj stavlja u funkciju efikasnog nacionalnog sistema inovacija.

Pri razmatranju drugih mogućnosti za ispunjavanje opisanih ciljeva u vezi sa inovacionom delatnošću utvrđeno je da ove probleme nije moguće rešiti bez propisivanja novog zakonskog okvira, budući da predmetne izmene nije bilo moguće uvesti bez sistemske promene.

5) Na koje ciljne grupe će uticati predložena promena? Utvrditi i predstaviti ciljne grupe na koje će promena imati neposredan odnosno posredan uticaj.

Predložene promene uticaće na subjekte nacionalnog inovacionog sistema, odnosno inovativne subjekte, subjekte inovacione infrastrukture, investitore u inovacionu delatnost, kao i na naučnoistraživačke organizacije i sva ostala pravna i fizička lica koja se bave inovacionom delatnošću.

6) Kakvo je iskustvo u ostvarivanju ovakvih promena u poređenju sa iskustvom drugih država, odnosno lokalnih samouprava (ako je reč o javnoj politici ili aktu lokalne samouprave)?

Glavni cilj politike Evropske unije u oblasti nauke, istraživanja i inovacija je jačanje naučnog i tehnološkog sistema kao jednog od ključnih činilaca održivog privrednog razvoja čime se obezbeđuje kvalitetan okvir za sprovođenje naučnih istraživanja i razvoj inovacija, dok se posledično teži podsticanju konkurentnosti i rasta privrednih aktivnosti. Republika Srbija, kao zemlja kandidat za članstvo u Evropskoj uniji i u oblasti nauke, istraživanja i inovacija sprovodi potrebne reforme i aktivnosti kako bi se priključila Evropskom istraživačkom prostoru (ERA). Republika Srbija je 2008. godine potpisala Sporazum o stabilizaciji i pridruživanju sa Evropskom unijom prema kojem je predviđena obaveza Republike Srbije da domaće zakonodavstvo uskladi sa pravnim tekovinama Evropske unije. Prilikom izrade novog predloga Zakona o inovacionoj delatnosti korišćeni su primeri dobre evropske prakse. Jedan od tih primera je Slovenija, koja je svoj nacionalni inovacioni sistem razvila umrežavanjem istraživanja, razvoja i inovacija, primenom različitih mera podrške privrednim subjektima i podršku preduzetništvu. Ovaj sistem pruža snažnu podršku razvoju startap ekosistema, uz aktivne napore javnog sektora da poboljša propise i osigura da preduzetnici imaju bolje uslove za inovacije, uz olakšavanje procedura stranim investitorima.

Ključna pitanja za utvrđivanje ciljeva

1) Zbog čega je neophodno postići željenu promenu na nivou društva? (Odgovorom na ovo pitanje definiše se opšti cilj). Na osnovu kojih pokazatelja učinka će biti moguće utvrditi da li je došlo do ostvarivanja opštih ciljeva?

Opšti cilj ovog zakona je unapređenje uslova za razvoj inovacione delatnosti u Republici Srbiji.

Pokazatelji u oblasti inovacionog sistema koji su uzeti u obzir prilikom izrade predloga novog Zakona o inovacionoj delatnosti i koji će se i ubuduće uzimati u obzir prilikom utvrđivanja ostvarenosti napretka su Globalni indeks inovativnosti, Sumarni indeks inovativnosti (European Innovation Scoreboard), pokazatelji iz Izveštaja o stanju u nauci Nacionalnog saveta za naučni i tehnološki razvoj, kao i pokazatelji iz izveštaja „Global Startup Ecosystem Report”, koje sprovodi "Startup Genome".

Primena novog Zakona o inovacionoj delatnosti doprineće prelasku Republike Srbije iz ekonomije u razvoju u razvijenu ekonomiju, a kao izvor provere može se koristiti Izveštaj Ujedinjenih nacija o klasifikaciji država⁴.

Ključni pokazatelj u ostvarivanju opšteg cilja jeste pozicija Republike Srbije prema Globalnom indeksu inovativnosti. U 2020. godini Srbija je rangirana na 54. mestu od 132 države. Cilj je da u narednih pet godina Srbija napreduje najmanje deset mesta na listi.

2) Da li su opšti i posebni ciljevi usklađeni sa važećim dokumentima javnih politika i postojećim pravnim okvirom, a pre svega sa prioritarnim ciljevima Vlade?

Prema Planu rada Vlade Republike Srbije za 2021. godinu predviđeno je donošenje novog zakona o inovacionoj delatnosti kojim se omogućava uključivanje inovacionog sistema Republike Srbije u Evropski istraživački prostor i Inovacionu uniju, inovacioni sistem se usmerava prema istraživanjima koja za rezultat imaju inovativne proizvode i procese koji podstiču privredni i društveni razvoj, planira se i otklanjanje prepreka za pristup finansijskim sredstvima, omogućava se programsko finansiranje u ciklusima od jedne i tri godine i daje se podsticaj transferu tehnologija u privredu.

Ključna pitanja za identifikovanje opcija javnih politika

1) Koje relevantne opcije (alternativne mere, odnosno grupe mera) za ostvarenje cilja su uzete u razmatranje? Da li je razmatrana “*status quo*” opcija?

Pri razmatranju drugih mogućnosti za ispunjavanje opisanih ciljeva u vezi sa inovacionom delatnošću utvrđeno je da ove probleme nije moguće rešiti bez propisivanja novog zakonskog okvira, budući da predmetne izmene nije bilo moguće uvesti izmenom podzakonskih akata. Donošenje novog zakona je najbolje rešenje jer se na sistematičan i celovit način, uz poštovanje načela pravne sigurnosti i vladavine prava, uređuje materija koju samo zakonodavac može urediti, a to su pre svega definisanje novih subjekata nacionalnog inovacionog sistema i uređivanje njihovih međusobnih odnosa u okviru tog sistema i unapređenje delatnosti Fonda za inovacionu delatnost. Opcija *status quonije* razmatrana.

Ključna pitanja za analizu finansijskih efekata

1) Kakve će efekte izabrana opcija imati na javne prihode i rashode u srednjem i dugom roku?

---

⁴WESP: World Economic Situation and Prospects Report, United Nations.

Predlog novog Zakona o inovacionoj delatnosti je sistemski u smislu definisanja pravaca razvoja inovacione delatnosti u Republici Srbiji. Ovim predlogom Zakona ne predviđaju se ekonomske mere koje bi se jasno mogle odraziti kroz javne prihode i rashode, već ovaj Zakon predstavlja osnov za stvaranje povoljnog okruženja za razvoj inovacione delatnosti što će kao krajnji rezultat imati ekonomski prosperitet Republike Srbije.

Inovacioni ekosistem⁵ se razvija daljim ulaganjem u inovacionu infrastrukturu i tehnološko preduzetništvo u univerzitetskim centrima i regionima na teritoriji Srbije. Važeći Zakon o inovacionoj delatnosti („Službeni glasnik RS”, br. 110/05, 18/10 i 55/13) predstavlja institucionalni okvir na osnovu koga su uspostavljanje organizacija za pružanje infrastrukturne i stručne podrške inovacionoj delatnosti, odnosno osnivanje i rad naučno-tehnoloških parkova.

Naučno-tehnološki parkovi koji posluju u Republici Srbiji a čiji je jedan o suosnivača Republika Srbija su: Naučno-tehnološki park Beograd d.o.o, Beograd u kome je udeo Republike Srbije u osnovnom kapitalu 60%; Naučnotehnološki park Niš d.o.o, Niš u kome je udeo Republike Srbije u osnovnom kapitalu 40%; D.o.o. Naučno-tehnološki park Čačak u kome je udeo Republike Srbije u osnovnom kapitalu 40%; U Republici Srbiji posluje i Naučno-tehnološki Novi Sad d.o.o, Novi Sad čiji je osnivač Autonomna pokrajina Vojvodina.

Naučno-tehnološki park Beograd d.o.o. osnovan je 2015. godine odlukom Vlade Republike Srbije, kao organizacija za pružanje infrastrukturne podrške inovacionoj delatnosti, koja u okviru prostora poverenog na upravljanje pruža infrastrukturne i stručne usluge privrednim društvima, naučnoistraživačkim i inovacionim organizacijama radi njihovog povezivanja i što brže primene novih tehnologija, stvaranja i plasmana novih proizvoda i usluga na tržištu, u cilju ubrzanog tehnološkog razvoja zemlje, a na osnovu primera dobre međunarodne prakse u ovoj oblasti. Objekat Naučno-tehnološkog parka Beograd izgradila je Republika Srbija u okviru projekta „Istraživanje i razvoj u javnom sektoru“. Naučno-tehnološki park Beograd” d.o.o, Beograd čiji su osnivači Republika Srbija, Grad Beograd i Univerzitet u Beogradu upravlja objektom parka ukupne površine 16.446,51 m². Ukupna vrednost investicije izgradnje objekta NT parka je 14.407.656 evra. Zaključkom Vlade Republike Srbije 05 broj 022-6479/2019-2 od 18. jula 2019. godine, Vlada je utvrdila dalje i buduće pravce u razvoju NTP Beograd i usvojila program za razvoj naučno-tehnološkog parka za period 2020-2025. godine.

U okviru Projekta proširenja Naučno-tehnološkog parka u Čačku, Vlada Republike Srbije je u saradnji sa Republičkom direkcijom za imovinu Republike Srbije u svojini Republike Srbije, a za potrebe rada Naučno-tehnološkog parka Čačak, pribavila objekat površine 5.240,00 m². Vrednost investicije koja se odnosi na objekat je 270.500.000,00 dinara. Pored adaptacije objekta sproveden je i postupak nabavke opreme za koju je Vlada, preko Ministarstva prosvete, nauke i tehnološkog razvoja izdvojila 60.000.000,00 dinara. Društvu sa ograničenom odgovornošću Naučno-tehnološki park Čačak pristupila je Republika Srbija 04.06.2020. godine sa osnivačkim udelom od 40% u osnovnom kapitalu. Vlada Republike Srbije dana 17.12.2020. donela je Zaključak br. 022-10486/2020 kojim je usvojen Program upravljanja i razvoja Društva sa ograničenom odgovornošću Naučno-tehnološki park Čačak za period 2020-2025. godine.

Osnovni cilj uspostavljanja i razvoja NTP Niš je ubrzani tehnološki razvoj Regiona Južne i Istočne Srbije, pa samim tim i Republike Srbije a sve u skladu sa primerima dobre

⁵Program ekonomskih reformi za period od 2021. do 2023. godine
https://www.mfin.gov.rs/upload/media/ID63iX_60f11fc3470a8.pdf

međunarodne prakse i iskustvima NTP Beograd kao prvog naučno-tehnološkog parka u Srbiji. Uloga NTP-a je da privuče domaće i strane inovativne tehnološko-razvojne kompanije, stvori uslov za razvoj ekonomije zasnovane na znanjutj., komercijalizaciji inovacija nastalih u procesu istraživanja i razvoja, pospeši izvoz proizvoda i usluga i samim tim ojača konkurentsku poziciju naše privrede. Kompleks Naučno-tehnološkog parka u Nišu izgrađen je sredstvima iz kredita Evropske investicione banke, u okviru finansijskog ugovora („Istraživanje i razvoj u javnom sektoru“), zaključenim između Republike Srbije i Evropske investicione banke („Službeni glasnik RS – Međunarodni ugovori“, broj 5/10). Vrednost investicije, izgradnje i opremanja, Naučno tehnološkog parka doo Niš, je 12.500.000 evra. Ukupna površina objekta je oko 14.000 m². Pored sredstava iz kredita EIB-a, Grad Niš pružio je administrativnu podršku i finansirao izgradnju nedostajuće i unapređenje postojeće infrastrukture sopstvenim sredstvima, u vrednosti preko milion evra.

U okviru Projekta „Istraživanje i razvoj u javnom sektoru“ Republika Srbija je izgradila objekat **Naučno-tehnološkog parka u Novom Sadu**, faza II/1. Izgrađen je objekat ukupne bruto površine od 31.350 m². Ukupna vrednost investicije je 24.074.975,00 evra, što uključuje i realizaciju faze II/2 izgradnje koja je u toku, i čiji završetak se očekuje u drugoj polovini 2021. godine. Naučno tehnološki park Novi Sad d.o.o. osnovan je tokom 2019. godine Odlukom Skupštine Autonomne Pokrajine Vojvodine, u formi privrednog društva. Naučno tehnološki-park Novi Sad je formalno počeo sa radom 29.01.2020. godine.

Zakonom o izmenama zakona o budžetu Republike Srbije za 2021. godinu⁶, na razdelu Ministarstva prosvete, nauke i tehnološkog razvoja, obezbeđena su sredstva za finansiranje Podrške realizaciji interesa u inovacionoj delatnosti, kao i za programske aktivnosti i projekte koji su vezi sa funkcionisanjem nacionalnog inovacionog sistema. Za naredne godine, sredstva će biti obezbeđena u okviru limita koje utvrdi Ministarstvo finansija na razdelu Ministarstva prosvete, nauke i tehnološkog razvoja, u skladu sa bilansnim mogućnostima. Takođe se projektuje obezbeđivanje sredstava iz donacija, projektnih zajmova, međunarodne pomoći, kao i iz drugih izvora u cilju sprovođenja navedenog akta.

Tabela 6: Procenjena budžetska sredstva iz izvora 01 – Opšti prihodi i primanja iz budžeta do 2024. godine.

	Naziv PA/PJ	Sredstva budžeta za 2021. godinu	Limit za 2022.	Limit za 2023.	Limit za 2024.
0002	Podrška realizaciji interesa u inovacionoj delatnosti	208.541.000	184.501.000	232.500.000	228.900.000
0005	Podrška radu Fonda za inovacionu delatnost	1.260.000.000	1.650.000.000	1.680.000.000	1.752.000.000

⁶Zakon o izmenama zakona o budžetu Republike Srbije za 2021. godinu („Službeni glasnik RS“, br.100/21).

0011	Podrška radu Naučno-tehnološkom parku Beograd	36.000.000	33.000.000	30.000.000	27.000.000
0013	Podrška radu Fonda za nauku	1.000.000.000	1.000.000.000	1.500.000.000	2.000.000.000
4004	IPA 2018- Konkurentnost	73.796.000	154.966.000	154.966.000	154.966.000
5002	Naučnotehnološki park u Novom Sadu	250.000.000	230.000.000	/	/
4007	Podrška radu NTP Niš	26.000.000	20.000.000	20.000.000	16.500.000
4008	Podrška radu NTP Čačak	10.000.000	12.000.000	10.000.000	6.000.000
7023	IPA 2014 Sektor konkurentnosti	57.527.000	24.000.000	/	/
7079	IPA 2019 Sektor konkurentnosti	/	262.500.000	262.500.000	262.500.000

Tabela 7: Procenjena sredstva iz izvora 56 – Finansijska pomoći EU – Podrška inovacijama kroz finansijske instrumente Fonda za inovacionu delatnost (Program ranog razvoja i Program sufinansiranja inovacija) inovativnim mikro, malim i srednjim preduzećima

Programske aktivnosti/Projekti		2021	2022	2023	2024
4004	IPA 2018-Konkurentnost	220.779.000	464.896.740	464.896.740	464.896.741
7023	IPA 2014- Sektor konkurentnost	71.690.000	30.000.000	/	/
7079	IPA 2019-Konkurentnost i inovacije	/	420.000.000	420.000.000	420.000.000

Uz sredstva odobrena iz budžeta, planirana su i sredstva po osnovu Sporazuma o zajmu (Projekat akceleracije inovacija i podsticanja rasta preduzetništva u Republici Srbiji) potpisanog između Republike Srbije i Međunarodne banke za obnovu i razvoj, (broj IBRD 90290YF), u skladu sa Zakonom o potvrđivanju Sporazuma o zajmu („Službeni glasnik RS - Međunarodni ugovori”, broj 3/20) i ostalih izvora.

Podrška realizaciji interesa u inovacionoj delatnosti realizuje iz razloga pospešivanja inovacione delatnosti, sa ciljem primene naučnih saznanja, tehničkih i tehnoloških znanja, inventivnosti i pronalazaštva, u funkciji stvaranja i realizacije, u odnosu na postojeću tehničko-tehnološku osnovu, novih i poboljšanih proizvoda, procesa i usluga, kao pokretača razvoja Republike Srbije. Kroz ovu programsku aktivnost se vrši finansiranje programa transfera znanja i tehnologija i podsticanje primene rezultata naučnoistraživačkog rada, a koji doprinose realizaciji inovacione politike, podstiču tehnopreduzetništvo, transfer znanja i tehnologija u privredu, razvoj i unapređenje inovacionog sistema u Republici Srbiji. Programska aktivnost se realizuje u cilju pružanja podrške razvoju ili značajnoj izmeni postojećih inovativnih proizvoda, tehnologija, procesa i usluga, radi podsticanja primene i komercijalizacije naučnoistraživačkih rezultata, kao i pružanje podrške korišćenju savremenih tehnologija i izgradnji inovacionih organizacija za infrastrukturnu podršku inovacionoj delatnosti. U cilju povećanja primenljivosti rezultata istraživanja ovom programskom aktivnošću se podržava formiranje, razvoj i rad novih,

malih i srednjih inovativnih preduzeća, koji treba da stvore optimalne uslove za rad novoformiranih preduzeća u fazi inkubacije i naučno tehnoloških parkova koji treba da obezbede optimalne uslove za rad poslovnih inkubatora, istraživačko razvojnih centara, razvojno proizvodnih centara, inovativnih preduzeća i dr.

Programska aktivnost *Podrška radu Fondu za inovacionu delatnost* odnosi se na pripreme, realizacije i razvoja programa, projekata i drugih aktivnosti u oblasti sprovođenja inovacione politike, a posebno stručnih i drugih poslova u vezi sa pribavljanjem sredstava Fonda za inovacionu delatnost; upravljanja tim sredstvima i njihovim korišćenjem; podsticanja, uspostavljanja i ostvarivanja saradnje sa međunarodnim finansijskim institucijama; posredovanja u vezi finansiranja inovacione delatnosti iz sredstava međunarodnih organizacija i finansijskih institucija.

Programska aktivnost *Podrška radu Naučno-tehnološkog parka Beograd* kao prvom funkcionalnom naučnotehnološkom parku u Srbiji usmerena je ka ubrzanom tehnološkom razvoju zemlje, a u skladu sa dobrom međunarodnom praksom. NTP Beograd ima ulogu da privuče inovativne, tehnološko razvojne kompanije (domaće i strane) i stvori uslove za razvoj ekonomije zasnovane na znanju, tj. komercijalizaciju inovacija nastalih u procesu istraživanja i razvoja, i na taj način pospeši izvoz proizvoda i usluga sa dodatnom vrednošću i samim tim ojača konkurentsku poziciju naše privrede.

Kroz programsku aktivnost *Podrška radu Fondu za nauku* sprovodi se finansiranje naučnoistraživačkih programa kroz uspostavljen nov administrativni i kompetitivni sistem finansiranja naučnih projekata. Fond podržava istraživačke i razvojne projekte kroz naučnu i tehnološku saradnju.

Ključna pitanja za analizu ekonomskih efekata

- 1) Koje troškove i koristi (materijalne i nematerijalne) će izabrana opcija prouzrokovati privredi, pojedinoj grani, odnosno određenoj kategoriji privrednih subjekata? Da li izabrana opcija utiče na konkurentnost privrednih subjekata na domaćem i inostranom tržištu (uključujući i efekte na konkurentnost cena) i na koji način? Da li izabrane opcije utiču na uslove konkurencije i na koji način? Kakve će efekte izabrana opcija imati na kvalitet i status radne snage (prava, obaveze i odgovornosti), kao i prava, obaveze i odgovornosti poslodavca?**

Uvođenjem jedinstvenog registra subjekata nacionalnog inovacionog sistema otvara se prilika svim subjektima nacionalnog inovacionog sistema da se na dobrovoljnoj osnovi u njega upišu što će omogućiti da se bez dodatnih procedura legitimišu pred državnim organima (i drugim subjektima – pre svega investitorima). U sledećem koraku će nadležni organi Republike Srbije, autonomne pokrajine ili jedinice lokalne samouprave, kao i svako pravno lice koje upravlja i/ili raspolaže javnim sredstvima, moći da iskoristi podatke iz predmetnog registra kako bi se na jednostavan način podržali subjekte nacionalnog inovacionog sistema, uključujući startape.

Kroz institucionalnu i finansijsku podršku inovativnih kompanija i omogućavanje saradnje sa domaćim institutima i svetskim stručnjacima proširiće se postojeći inovacioni potencijali, što

je preduslov za jačanje konkurentnosti srpske privrede i postizanje visokih stopa privrednog rasta.

Sa obzirom na to da novi Predlog zakona o inovacionoj delatnosti uređuje inovacionu delatnost na sistemski način na teritoriji Republike Srbije ne može se reći da postoji uticaj na konkurentnost privrednih subjekata na domaćem tržištu, budući da oni predstavljaju jednu celinu. Kreiranje povoljnog ambijenta za razvoj inovacione delatnosti u Republici Srbiji kao glavni cilj novog Predloga zakona za krajnji rezultat treba da ima podizanje konkurentnosti inovativnih privrednih subjekata iz Republike Srbije i otvaranje mogućnosti za njihovo prepoznavanje na inostranom tržištu.

Unapređenjem zakonskog okvira u ovoj oblasti stvoriće se preduslovi za dalji razvoj finansijskih mehanizama podrške. Kontinuirana primena mehanizama za jačanje inovacionog potencijala privrede i nauke podstiče razvoj proizvoda i tehnologija visoke dodate vrednosti, koji će biti globalno prepoznati. Sprovođenje ovih mera doprineće unapređenju konkurentne pozicije Republike Srbije na evropskom tržištu.

Kreiranje povoljnog ambijenta za razvoj inovacione delatnosti ne može biti ograničena na određena tržišta i specifične privredne subjekte. U tom smislu, Predlogom novog Zakona o inovacionoj delatnosti predviđeno je da se u nacionalni registar inovacionih subjekata može upisati bilo koje pravno ili fizičko lice koje se bavi inovativnom delatnošću. Uzimajući navedeno u obzir, poštuju se principi slobodnog tržišta, te se može reći da Predlog novog Zakona o inovacionoj delatnosti ne narušava uslove konkurencije u Republici Srbiji.

Svaka kvalitativna promena koja se ogleda u razvoju inovacione delatnosti privrednih subjekata koji se bave inovacijama posledično otvara mogućnosti za nova radna mesta. Predlog novog Zakona o inovacionoj delatnosti odraziće se i kroz pozitivan efekat na povećanje zaposlenosti i to kroz doprinos stvaranju dugoročno održivih i odgovarajuće plaćenih visokokvalifikovanih radnih mesta.

Ključna pitanja za analizu efekata na društvo

1) Kolike troškove i koristi (materijalne i nematerijalne) će izabrana opcija prouzrokovati građanima?

U skladu sa nacionalnom Strategijom naučnog i tehnološkog razvoja Republike Srbije za period od 2021. do 2025. godine, sa motom „Moć znanja” („Službeni glasnik RS”, broj 10/2021), nove tehnologije i inovacije imaju potencijal da u kratkom periodu od samo nekoliko godina u potpunosti izmene tržišne uslove, način komunikacije, saobraćaja i trgovine, da stvore nove potrebe i životne navike. Ovakve tehnologije dele svet na dve kategorije – na one koji je razvijaju, koriste i uspešno se prilagođavaju promenama, i na one koji ne uspevaju da premoste novonastali tehnološki i društveni jaz. Nauka i tehnologija očigledno igraju važnu ulogu u pripremanju odgovora na takve izazove. Upravo krize kakva je pandemija KOVID-19, kad su društva najslabija, a neophodnost otkrivanja i primene naučnog znanja izraženija nego inače, pokazuju ispravnost uverenja da je snaga jednog društva srazmerna znanju kojim raspolaže. Nauka bi trebalo da proširi fond znanja i tehnologija koje nam mogu pomoći u suočavanju sa problemima koje je nemoguće predvideti, ali će se pojavljivati u budućnosti. Republika Srbija prepoznaje ove globalne tokove i teži osnaživanju naučnoistraživačkih institucija, ljudskih

resursa i administrativnih okvira, kako bi dovela do željenog stanja u kome će biti osposobljena za brz i efikasan odgovor na društvene izazove. Novi Predlog zakona o inovacionoj delatnosti planiran je u duhu ideje da Republika Srbija bude društvo koje uspešno odgovara na društvene izazove, koristeći resurse nacionalnog inovacionog sistema. Stvaranje povoljnog okruženja za razvoj inovacione delatnosti uticaće na celokupni ekonomski rast Republike Srbije što će se indirektno odraziti na blagostanje svih građana Republike Srbije. Takođe, novi Predlog zakona o inovacionoj delatnosti predviđa da bilo koje fizičko ili pravno lice koje se bavi inovacionom delatnošću može biti prepoznato kao subjekat nacionalnog inovacionog sistema.

Ključna pitanja za analizu upravljačkih efekata

1) Kakve se organizacione, upravljačke ili institucionalne promene uvode kao posledica uvođenja novih registara?

Važećim Zakonom o inovacionoj delatnosti uspostavljen je registar inovacione delatnosti koji se vodi u okviru Grupe za nacionalni inovacioni sistem pri Sektoru za tehnološki razvoj, transfer tehnologija i inovacioni sistem u Ministarstvu prosvete, nauke i tehnološkog razvoja Republike Srbije. Postupak upisa u registar regulisan je Pravilnikom o uslovima za upis u Registar inovacione delatnosti i za brisanje iz Registra („Službeni glasnik RS“, broj 16/11 i 39/21) kao i Pravilnikom o obliku, sadržaju i načinu vođenja Registra inovacione delatnosti („Službeni glasnik RS“, broj 16/11). Predlogom novog Zakona predviđeno je da se poslovi vođenja postojećeg registra vode u okviru Fonda za inovacionu delatnost. Vođenje registra će biti u nadležnosti Sektora za pravne i ekonomske poslove u okviru Fonda za inovacionu delatnost. Za uspostavljanje novog registra potrebna su izdvajanja dodatnih sredstava, budući da Fond za inovacionu delatnost preuzima novu funkciju, koja pri tom prevazilazi okvire sada postojećeg Registra. Zakonom je predviđena mogućnost realizacije novih programa Fonda za inovacionu delatnost. Ovi programi biće realizovani u okviru Sektora za upravljanje programima.

2) Da li postojeća javna uprava ima kapacitet za sprovođenje izabrane opcije (uključujući i kvalitet i kvantitet raspoloživih kapaciteta) i da li je potrebno preduzeti određene mere za poboljšanje tih kapaciteta? Da li je za realizaciju izabrane opcije bilo potrebno izvršiti restruktuiranje postojećeg državnog organa, odnosno drugog subjekta javnog sektora (npr. proširenje, ukidanje, promene funkcija/hijerarhije, unapređenje tehničkih i ljudskih kapaciteta i sl.) i u kom vremenskom periodu je to potrebno sprovesti?

Postojeći Zakon o inovacionoj delatnosti ne uređuje inovacioni sistem Republike Srbije na način koji iziskuje angažovanje kapaciteta javne uprave, osim u delu koji se tiče vođenja Registra inovacionih subjekata. Novi Predlog zakona o inovacionoj delatnosti predviđa da vođenje registra prelazi iz kruga poslova Ministarstva prosvete, nauke i tehnološkog razvoja Fondu za inovacionu delatnost te pitanje kapaciteta javne uprave i određenih mera za njihovo poboljšanje nije relevantno.

Ključna pitanja za analizu rizika

1) Da li je za sprovođenje izabrane opcije obezbeđeno dovoljno vremena za sprovođenje postupka javne nabavke ukoliko je ona potrebna? Da li postoji još neki rizik za sprovođenje izabrane opcije?

Efikasnost transfera tehnologije zavisi od kvaliteta naučnih rezultata i tačne i blagovremene selekcije onih rezultata koji imaju potencijal da prerastu u tehnologije. Kao rizik je identifikovan nedostatak kvalifikovanih kadrova da kvalitetno obavljaju selekciju, poslove zaštite intelektualne svojine, poslove komunikacije sa privredom i poslove komercijalizacije. Da bi transfer tehnologija bio uspešan, potrebna je sveobuhvatna i kontinuirana obuka naučnoistraživačkog kadra o osnovnim principima ovog postupka. Sa druge strane, direktna komunikacija sa privredom zahteva angažovanje stručnjaka koji razumeju potrebe tržišta i koji su sposobni da obezbede dodatno finansiranje za razvoj i komercijalizaciju tehnologija.

Predlogom novog Zakona je predviđeno uspostavljanje mreže naučno-tehnoloških parkova, kao savetodavnog tela. Kako se radi o potpuno novom pristupu umrežavanja subjekata inovacione infrastrukture realan rizik predstavlja stepen potreba jedinica lokalnih samouprava i strateških pravaca definisanih na republičkom nivou.

Sa ciljem postizanja bolje saradnje sa privatnim sektorom, planira se da Registar subjekata nacionalnog inovacionog sistema vodi Fond za inovacionu delatnost, koji ima najviše iskustva u pružanju podrške subjektima inovacione infrastrukture iz privatnog sektora, što kreira potencijalni izazov u usklađivanju rada Fonda, u organizacionom i funkcionalnom smislu.

IZJAVA O USKLAĐENOSTI PROPISA SA PROPISIMA EVROPSKE UNIJE

1. Ovlašćeni predlagač propisa: Vlada

Obrađivač: Ministarstvo prosvete, nauke i tehnološkog razvoja

2. Naziv propisa

Predlog zakona o inovacionoj delatnosti
Draft Innovation Law

3. Usklađenost propisa s odredbama Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju između Evropskih zajednica i njihovih država članica, sa jedne strane, i Republike Srbije sa druge strane („Službeni glasnik RS”, broj 83/08) (u daljem tekstu: Sporazum):

- a) Odredba Sporazuma koja se odnosi na normativnu sadržinu propisa:
- b) Prelazni rok za usklađivanje zakonodavstva prema odredbama Sporazuma:
- v) Ocena ispunjenosti obaveze koje proizlaze iz navedene odredbe Sporazuma,
- g) Razlozi za delimično ispunjavanje, odnosno neispunjavanje obaveza koje proizlaze iz navedene odredbe Sporazuma,
- d) Veza sa Nacionalnim programom za usvajanje pravnih tekovina Evropske unije.

4. Usklađenost propisa sa propisima Evropske unije:

- a) Navođenje odredbi primarnih izvora prava Evropske unije i ocene usklađenosti sa njima,
-
- b) Navođenje sekundarnih izvora prava Evropske unije i ocene usklađenosti sa njima,
-
- v) Navođenje ostalih izvora prava Evropske unije i usklađenost sa njima,
-
- g) Razlozi za delimičnu usklađenost, odnosno neusklađenost,
-
- d) Rok u kojem je predviđeno postizanje potpune usklađenosti propisa sa propisima Evropske unije.

5. Ukoliko ne postoje odgovarajuće nadležnosti Evropske unije u materiji koju reguliše propis, i /ili ne postoje odgovarajući sekundarni izvori prava Evropske unije sa kojima je potrebno obezbediti usklađenost, potrebno je obrazložiti tu činjenicu. U ovom slučaju, nije potrebno popunjavati Tabelu usklađenosti propisa. Tabelu usklađenosti nije potrebno popunjavati i ukoliko se domaćim propisom ne vrši prenos odredbi sekundarnog izvora prava Evropske unije već se isključivo vrši primena ili sprovođenje nekog zahteva koji proizilazi iz odredbe sekundarnog izvora prava (npr. Predlogom odluke o izradi strateške procene uticaja biće sprovedena obaveza iz člana 4. Direktive 2001/42/EZ, ali se ne vrši i prenos te odredbe direktive).

6. Da li su prethodno navedeni izvori prava Evropske unije prevedeni na srpski jezik?

NE

7. Da li je propis preveden na neki službeni jezik Evropske unije?

NE

8. Saradnja sa Evropskom unijom i učešće konsultanata u izradi propisa i njihovo mišljenje o usklađenosti.

NE